

VI FORTSÄTTER SPELA POP [MEN VI HÅLLER PÅ ATT DÖ]

Om populärmusiken som kulturform och betydelsen av livescener för pop i hela landet.

FÖRDJUPAD VERSION

MOKS

Studie
främjandet

Innehållsförteckning

Förord.....	sid 4
2. Inledning.....	sid 6
2.1 Sammanfattning och definitionl.....	sid 6
2.1.1 Popmusik - en definition.....	sid 6
2.1.2 Sammanfattning.....	sid 6
2.2 Popmusikens pyramid.....	sid 7
2.3 Kulturekonomi - vad menas?.....	sid 9
3. Livescener för popmusik - nyttor, effekter, problem och hinder.....	sid 12
3.1 Festivaler.....	sid 12
3.1.1 Nya aktörer.....	sid 12
3.1.2 Positiva och negativa effekter - Hultsfred.....	sid 13
3.1.3 Positiva och negativa effekter - Peace & Love.....	sid 14
3.1.4 Festivaldöden - betydligt överdriven.....	sid 15
3.1.5 Lösningen är mångfald.....	sid 16
3.2 Liveklubbar och spelställen.....	sid 16
3.2.1 Vad är en musikklubb?.....	sid 16
3.2.2 Intäkterna hamnar inte hos kärnan.....	sid 16
3.2.3 Konserter bortom storstaden.....	sid 17
3.2.4 Debaser och attitydskifte i Stockholm.....	sid 17
3.2.5 Trappsteg krävs för artisters utveckling.....	sid 18
3.2.6 Den temporära organisationen.....	sid 19
4. Stöd och bidrag.....	sid 20
4.1 Vem får hjälp och varför?.....	sid 20
4.1.1 Kulturvanor.....	sid 20
4.1.2 Kulturanalys 2016.....	sid 22
4.1.3 Kultursamverkansmodellen.....	sid 23
4.2 Kommunala kulturbidrag.....	sid 24
4.2.1 Kommuner resonerar olika.....	sid 24
4.2.2 Kartläggning av kommunernas popmusiksatsningar.....	sid 25
4.2.3 Talent Coach.....	sid 26
4.2.4 BD Pop.....	sid 26
4.3 Regioner, landsting och näringsliv.....	sid 27
4.3.1 Regioner och landsting.....	sid 27
4.3.2 Näringslivet.....	sid 27

5. Europeisk utblick.....	sid 29
5.1 Sveriges unika utgångspunkt.....	sid 29
5.2 Fyra nedstick.....	sid 29
5.2.1 Storbritannien och England.....	sid 29
5.2.2 Frankrike.....	sid 32
5.2.3 Tyskland.....	sid 32
5.2.4 Nederländerna.....	sid 33
5.3 Europeiska samarbeten.....	sid 34
5.3.1 Live DMA.....	sid 34
5.3.2 Liveurope.....	sid 34
5.3.3 ILMC.....	sid 34
5.4 Sverige är långt ifrån bäst.....	sid 35
6. Sociala effekter.....	sid 36
6.1 Arrangörskap utvecklar individen & stärker gruppen.....	sid 36
6.1.1 Socialt kapital.....	sid 36
6.1.2 Informellt lärande.....	sid 37
6.1.3 Professionella amatörer.....	sid 38
6.2 Arrangemangen stärker samhället.....	sid 40
6.2.1 Studieförbunden kopplar greppet.....	sid 40
6.2.2 För musikens egen skull.....	sid 41
6.2.3 Arrangörer blir entreprenörer och organisatörer.....	sid 42
7. Avslutning.....	sid 44
7.1 Röster från scenerna.....	sid 44
7.2 Författarens slutord.....	sid 45
8. Bilagor.....	sid 47
8.1 Pelle Andersson - kommunernas popmusiksatsningar.....	sid 47

**Producerad av Studieförbundet riksförbundet, Livemusik Sverige &
MoKS (Musik- & Kulturföreningarnas samarbetsorganisation.**

Skribent: Thor RutgerSSon

Omslag & illustrationer: Volley Reklam AB

*Det här är en fördjupad version av rapporten, med fler källor, argument och citat.
Populärversionen finns att hämta på organisationernas hemsidor.*

1. Förord

Det är vår mening att musikaliska uttryck som tillkommit efter 1950 inte får tillräckligt med plats i kulturpolitiken. Institutionerna och de subventionerade genrerna (jazz, folkmusik och elektronisk ”konstmusik”) har ständigt företräde. Popmusiken likställs med musik som är populär – och musik som är populär likställs med musik som är ekonomiskt lönsam. Det finns en bild av att popmusiken alltid är självförsörjande. Det finns också en stigmatiserande uppfattning om att pop bara är en angelägenhet för ungdomar. Allt det där är fel. Popmusik är en term som innehåller ett brett spektra av kulturuttryck, såväl kommersiella som experimentella – och allt däremellan. Det handlar om många olika genrer och det handlar om musiker och scener som berikar det svenska kulturlivet. Vi menar att även popmusik ska betraktas och behandlas som kultur – och få relevanta stöd från stat, regioner och kommuner.

I flera år har vi påpekat detta för både kulturmyndigheter och politiker. Men kulturpolitiken är fortfarande ett eko från 1970-talet – med etablerade institutioner och aktörer som sedan länge arbetar i ett slutet kretslopp. Det handlar om en värld som ställer krav på konstnärlig höjd och förutsätter att musikerna kan försörja sig på sitt utövande. Artister och arrangörer som arbetar med popmusik kvalar inte in, trots att de producerar kvalitativa scenupplevelser.

I den här skriften beskriver vi en pyramid där basen är stark och består av kulturskolornas och studieförbundens verksamheter. Toppen av pyramiden är också stark, med ett etablerat näringsliv som gör stora konserter och festivaler – och som består av stora artister och låtskrivare som genererar exportframgångar.

Vår poäng är att det också finns en mellannivå. Pyramidens mittendel utgörs av arrangörer och artister som erbjuder fantastisk musik inom en rad olika genrer. Det är kultur med ett självklart egenvärde. Det är också mellandelen som förenar basen och toppen – och skapar vägar till utveckling. Arrangemangen i den här delen av pyramiden skapar dessutom tillväxt runt omkring scenerna och bidrar till social sammanhållning. Tyvärr saknas stödstrukturer – som de studieförbunden erbjuder i basen av pyramiden. Det innebär att det blir svårt för arrangörer och musiker att växa och ta nästa steg. Det blir svårt att etablera nya festivaler, svårt att driva kontinuerlig konsertverksamhet och svårt att utveckla kreativa kulturella idéer och koncept. Det är fråga om kultur som till slut går förlorad och en stor tillväxtpotential som samhället slösar bort.

I den här skriften lyfter vi också andra europeiska länder och tittar på hur stödet till popmusiken fungerar utanför våra gränser. Det blir snabbt tydligt att Sverige är långt ifrån bäst i klassen – snarare tvärtom.

Om vi vill ha arrangörer och scener i hela landet behövs olika åtgärder på olika platser. I de tre storstäderna behövs främst tillgång till bra och billiga lokaler. Här har gentriferingen lett till mycket höga kostnader för musikklubbar som vill driva konsertverksamhet. Utanför storstäderna behövs det ekonomiskt stöd för att överhuvudtaget kunna arrangera popkonserter. När en artist spelar på en klubb i Stockholm kanske hen snittar på 300 i betalande publik. Samma artist drar bara 73 betalande i Skellefteå. Arrangörerna på mindre orter får mycket lägre biljettintäkter.

Vi som arbetar med popmusik har blivit tvungna att lära oss alla tricks för att få verksamheter att gå ihop. Vi har lärt oss att med små medel göra mycket och i det finns en stolthet. Det innebär att vi med jämförelsevis måttliga stöd kan åstadkomma väldigt mycket. Med 10 miljoner kronor per

år skulle vi kunna skapa 1000 eller kanske till och med 2000 nya konserter runt om i landet. Om vi fick möjlighet skulle vi skapa nya arbetstillfällen för artister, berika kulturutbudet i samhället, skapa ekonomiska och sociala mervärden och bygga nya broar mellan popmusikpyramidens bas och topp. Det är vad vi kallar en god framtidsinvestering.

Vi behöver infrastruktur och stöd till de arrangörer och artister som försvinner i tomrummet mellan ”amatör” och ”näringsliv”. Vi är säkra på att mellandelen av pyramiden behövs. Utan den kommer vi inte att kunna prata om det svenska musikundret i framtiden.

Joppe Pihlgren,
Verksamhetsansvarig
Livemusik Sverige

Linnéa Kant,
Ordförande
MoKS – Musik- och kulturföreningarnas samarbetsorganisation

Marcus Pehrsson,
Utvecklingsledare Musik
Studieförbundet

Om oss

Livemusik Sverige

Livemusik Sverige är en oberoende ideell förening och riksorganisation som arbetar för att främja och utveckla livemusiken med fokus på medlemsnytta, genom att påverka samhället, driva branschfrågor, lära och utveckla.

MoKS – Musik- och Kulturföreningarnas Samarbetsorganisation

MoKS är en samarbetsorganisation för ideella musik- och kulturföreningar i Sverige. MoKS arbetar med kulturpolitisk påverkan och stöd till medlemsföreningar för att underlätta deras verksamhet. Detta görs genom bland annat utbildningar, träffar, nätverk, bidrag och central upphandling.

Studieförbundet

Studieförbundet är Sveriges största oberoende studieförbund och störst på musik. Studieförbundet vänder sig till de som spelar musik i alla tänkbara former och jobbar med utvecklingsmöjligheter för musikgrupper i form av bland annat speltillfällen, inspelning, kurser, replokaler, workshops & clinics.

Vi är den svenska livemusikens röst.

livemusiksverige.se
moks.se
studieforamjandet.se

2. Inledning

2.1 Sammanfattning och definition

2.1.1 Popmusik – en definition

Den här skriften handlar om förutsättningarna, möjligheterna och svårigheterna för livemusik i Sverige – inom det breda fältet populärmusik eller popmusik. Definitionen av popmusik är svår och ställer ofta till med problem. Det är lätt att tro att det syftar till en viss musikgenre eller kanske till musik som är mer kommersiell eller lättsmält. Men popmusik, så som vi använder begreppet, innefattar allt som inte är konstmusik. Det kan alltså handla om rock, pop, hip-hop, metal, EDM, americana, soul – och allt däremellan. Det som inte åsyftas är det som av andra kategoriseras som konstmusik – alltså klassisk musik, ensemblemusik, symfoniorkestrar och så vidare. Avskiljningen är viktig då konstmusiken och vissa genrer, som exempelvis jazz, åtnjuter ett helt annat stöd och en helt annan subventionering än scenerna och organisationerna kring popmusiken.

2.1.2 Sammanfattning

Sverige har en god infrastruktur för att människor ska kunna lära sig att spela ett instrument och börja spela tillsammans med andra. Via kulturskolor och studieförbund finns många möjligheter till musikutövande. Sverige är också ledande i musikexport och har genom åren producerat mycket kommersiellt gångbar popmusik.

Om vi ser på Sveriges scener för livemusik och det svenska musikutövandet som en pyramid så är den stark i basen och i toppen. Det stora mellanlagret, som behövs för att koppla ihop basen och toppen, drivs dock utan det stöd och den struktur som skulle behövas för att utveckla musikscenen för framtiden. Det behövs nya stöd och nya strukturer för att hela livemusikscenen ska leva vidare och utvecklas.

Mindre och mellanstora scener för livemusik är viktiga av en rad orsaker. De behövs för band och artisters utveckling, de utvecklar arrangörerna som driver dem genom informell kunskap och entreprenörsanda och de bidrar till såväl ekonomisk som social utveckling genom att berika lokalsamhället. De ekonomiska effekter som skapas hamnar dock inte i tillräckligt stor utsträckning hos arrangörerna och artisterna själva. För att driva scener i mellanskiktet krävs eldsjälar och entreprenörer som är villiga att lägga ner mycket ideellt arbete. Möjligheterna till långsiktig utveckling och stabilitet – som skulle kunna expandera musikbranschen och bidra till såväl ökad turism som en expanderad musikexport – är få och bräckliga.

Popmusikarrangörerna och livescenerna hamnar mellan stolarna när det kommer till statligt, regionalt och kommunalt stöd. Konstmusiken, som berör färre människor och skapar mindre ekonomiska effekter, anses viktig för ett rikt och kvalitativt kulturutbud och får därför stöd som möjliggör kontinuerlig drift och utveckling. Popmusiken anses antingen amatörmässig eller kommersiell – och mellanskiktet, med kvalitativ musik och viktiga kulturupplevelser blir därför osynliggjort. Populärmusik är en missgynnsam beskrivning på ett brett spektra av musik som innehåller utmanande och perspektivvidgande uttryck som inte sällan är ickekommersiella – men lika viktiga för det rika och kvalitativa kulturutbudet.

Även för studieförbunden – som jobbar med det livslånga lärandet – blir gränsdragningen mel-

lan amatör och professionell problematisk, då band och artister bara kan ges stöd upp till en viss gräns. När de tar klivet ut i mellandelen av pyramiden får de klara sig på egen hand.

En ökad satsning på popmusikarrangörer och livescener skulle skapa förutsättningar för sektorn att växa och utvecklas, vilket är bra för Sverige. Musiken ger ekonomiska mervärden, bildar och utvecklar människor, skapar social samvaro och breddar kulturutbudet.

2.2 Popmusikens pyramid

I Sverige är det lätt att lära sig att spela ett instrument. 2014 fanns kulturskolor i 184 kommuner och 397 000 elever deltog i verksamhet. Av dessa var 162 711 musikelever¹. Verksamheten erhåller i genomsnitt kommunala medel på 1 770 miljoner kronor per år².

I Sverige är det också lätt att hitta sammanhang att spela med andra. 2014 fanns 145 969 unika deltagare i studieförbundens musikcirklar och 128 000 kulturprogram rapporterades. Totalt producerades fler än 4,7 miljoner statsbidragsberättigade studietimmar i musikverksamheten³ – att jämföras med totalsumman studietimmar i studieförbunden 2014, cirka 13 miljoner⁴. Mer än en tredjedel av studieförbundens verksamhet är alltså musikrelaterad. 2014 var statsbidraget till studieförbunden nästan 1,7 miljarder kronor (1 691 555 000)⁵.

Sverige utmärker sig också som exportland för musik. Sverige har störst andel av den globala topplistemusiken i världen, relaterat till bruttonationalprodukten⁶ och 2015 exporterades musik till ett värde av 1,2 miljarder kronor⁷. Samtidigt leder svenska Spotify den digitala (och lagliga)

¹Kulturskolerådet – Lägesrapport 2014, 2015

Webblänk (april 2016): http://www.kulturskoleradet.se/sites/smok.d7.nx/files/atoms/files/1503nulagesrapport_resultat.pdf

²Den svenska musik- och kulturskolans bakgrund, Kulturskolerådet, 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.kulturskoleradet.se/sv/om-smok/historik>

³Studieförbunden – Publikrekord, studieförbundens Musikrapport 2015, 2015

Webblänk (april 2016):

<http://studieforbunden.se/medlemservice/material/kulturen-i-studieforbunden/musik/publikrekord/>

⁴Folkbildningsrådet – Årsredovisning med verksamhetsberättelse 2014, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.folkbildningsradet.se/globalassets/ar-vp-bu/2015/folkbildningsradet-arsredovisning-2014.pdf?epieditmode=true>

⁵Folkbildningsrådet – 2014 års statsbidrag till studieförbunden, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.folkbildningsradet.se/globalassets/statsbidrag-studieforbund/2014/studieforbund-fordelning-statsbidrag-2014.pdf>

⁶Claes Olson – Sverige, världens mest framgångsrika musikland, Mi, 2010

Webblänk (april 2016):

http://www.musikindustrin.se/2010/08/20/musikexport_sverige_varldens_mest_framgangsrika_musikland_relaterat_till_bnp/

⁷Music Export Sweden – Musikexportstrategi 2015/2016, 2015

Webblänk (april 2016):

<http://docplayer.se/616167-Idag-exporterar-vi-musik-till-ett-varde-av-1-2-miljarder-kronor-2020-bor-vardet-overstiga-2-miljarder-kronor.html>

streamingrevolutionen⁸.

Musikintresset i Sverige är fortsatt starkt. Den inhemska marknaden för inspelad musik steg med 4,2 % under 2015 och genererade en vinst på 507 miljoner kronor⁹.

Konsertmarknaden, det vill säga livemusik, omsatte 4,2 miljarder kronor 2014, en ökning med 2 % från 2013. 421 miljoner kronor av totalsumman kom från turnéer och konserter utomlands. Livemusik utgör mer än halva den svenska musikbranschen.

Ett rimligt antagande är att de här sakerna hänger ihop – alltså att samhällets satsning på infrastruktur för att lära sig att spela i grupp är en stark anledning till exportframgångarna och den totala omsättningen. Vi tror dock att det finns ytterligare möjligheter – ytterligare potential – som idag går förlorad. De flesta grupperna i studieförbundens verksamhet spelar populärmusik, vilket kan betyda olika saker – men som, i sin enklaste definition, är allt som inte är konstmusik¹⁰. Det är också popmusiken som dominerar i den kommersiella spetsen, alltså i exporten, försäljningen och liveintäkterna. Konstmusiken har svårare att stå på egna kommersiella ben – att exempelvis gå på en konsert med klassisk musik eller opera motsvarade mindre än 20 % av den totala kulturkonsumtionen 2014¹¹. För att finnas kvar kräver den typen av musik stora arrangörstöd¹². Popmusiken ger större finansiell avkastning: den stora bredden med popmusikutövare skapar nämligen en kommersiellt fruktbar spets. Samtidigt är det bara en bråkdel av alla utövare som verkar i toppskiktet. Vad händer mellan det breda musicerandet och den kommersiella spetsen?

Vi tänker oss popmusikutövandet som en tredelad pyramid. I botten finns det breda lagret och här är Sverige bra – många får möjligheten att spela och det finns en bra infrastruktur med replokaler och spelmöjligheter via studieförbunden. I den övre delen av triangeln, själva spetsen, finns den lilla del som utgör den stora kommersiella potentialen. Här finns musikexporten och livesatsningarna som drar in flera miljarder kronor. Här är Sverige världsledande! Den största delen av pyramiden, själva mellandelen, är dock märkbart tom. Här finns de utövare som lämnat basnivån men inte nått hela vägen upp till toppskiktet. Märk väl att vi nu endast definierar toppen ur kommersiell synvinkel.

⁸Lars Nylin – Det andra svenska musikundret, Mi, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.musikindustrin.se/2016/04/11/digitalt-det-andra-svenska-musikundret/>

⁹ Tim Ingham – Sweden is back on track: Music Market up 4.2 % In first half on 2015, Music Business Worldwide, 2015

Webblänk (april 2016):

<http://www.musicbusinessworldwide.com/sweden-is-back-on-track-music-market-up-4-in-first-half-of-2015/>

¹⁰ Christian Berndalen – Populärmusik, konstmusik eller bara musik?, Musikhögskolan Ingesund, 2012

Webblänk (april 2016):

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:530109/FULLTEXT02.pdf>

¹¹ Myndigheten för kulturanalys – Kulturvanor, rapport 1:2016, 2016

Webblänk (april 2016):

<https://www.iis.se/docs/Kulturvanor.pdf>

¹² Konstnärsnämnden och Kulturrådet – Arrangörer på musikområdet, 2011

Webblänk (april 2016):

http://www.kulturradet.se/Documents/publikationer/2013/inlaga_musikarr_web.pdf

Mittendelen av pyramiden har ingen reell stödstruktur. Till skillnad från konstmusiken finns här få åtgärder för att premiera andra värden än de kommersiella. All popmusik kan inte fungera på en kommersiell toppnivå. Popmusiken är bred, med många konstnärliga uttryck. Dessa skulle kunna berika och bredda det svenska kulturutbudet – men i dagsläget finns inte tillräckligt med stöd.

Vi tror att det finns mycket mervärde att hämta i pyramidens mittendel – såväl kulturella som ekonomiska och sociala. Små och mellanstora festivaler, klubbarrangörer och andra livescener är viktiga för Sverige. Ett rikt, brett och levande kulturliv ökar en ords attraktionskraft, stimulerar kringförsäljning, skapar oväntade möten och stärker samhällets samanhållning. Dessutom kan flera nå längre med rätt stöd och en bättre infrastruktur – i pyramidens mittendel. I den här publikationen vill vi berätta mer om det här. Vi hoppas att du vill läsa vidare.

2.3 Kulturekonomi – vad menas?

Kulturen beskrivs ibland som en outnyttjad resurs för ekonomisk utveckling och regional tillväxt. I takt med att samhället förändras läggs dock mer fokus på tjänster, upplevelser och besöksnäring – vilket har resulterat i ett större intresse för kulturens ekonomiska effekter. Att särskilja dessa kan dock vara problematiskt, inte minst för att många av aktörerna inte gärna vill se sig själva som kommersiella entreprenörer¹³. I en omfattande kartläggning av sektorn, gjord av utredningsföretaget KEA, för Europeiska kommissionen 2006, illustreras detta genom en modell där den kulturella ekonomin är uppdelad i tre olika lager runt en definitiv kärna. Kärnan är själva kulturen, det vill säga musik eller konst eller teater och så vidare. En kan argumentera för att den här kärnan skulle finnas oberoende av de ekonomiska effekterna – konstnärer kommer fortsätta måla och musiker kommer fortsätta spela, men i värsta fall sker det i slutna rum. För att ekonomiska vinningar ska uppstå krävs de efterföljande lagren – och det första av dem kallar KEA för ”kulturnärings”. Därefter följer ”kreativa näringar” och längst ut finns ”besläktade näringar”¹⁴.

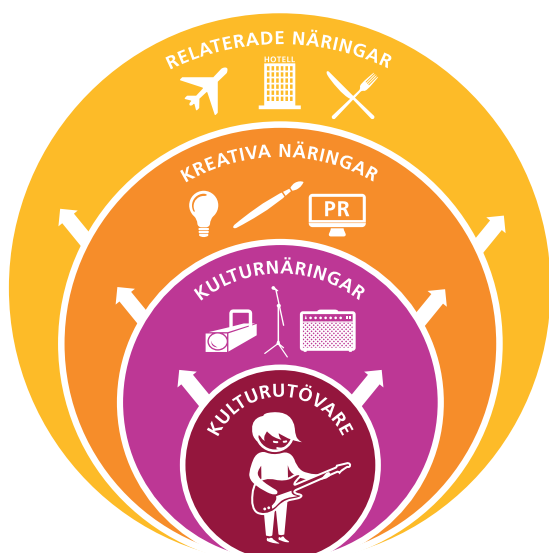
¹³ Erling Bjusrström, Martin Fredriksson, Per Möller – Kreativ ekonomi, kulturellt entreprenörskap och platsmarknadsföring i Norrköping, Linköpings Universitet, 2013

Webblänk (april 2016): <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:658806/FULLTEXT01.pdf>

¹⁴ KEA – The economy of culture in Europe, för Europeiska kommissionen, 2016

Webblänk (april 2016):

http://ec.europa.eu/culture/library/studies/cultural-economy_en.pdf

Den här modellen och uppdelningen mötte stark kritik, inte minst från svenska ITPS (den tidigare förvaltningsmyndigheten "Institutet för tillväxtpolitiska studier"), som trots ifrågasättande av KEA:s avgränsningar ändå konstaterade att det fanns ett behov av kulturekonomiska satsningar för att komplettera verksamheter och förbättra regional och nationell konkurrenskraft. Samma slutsats återfinns i 2007 års kulturutredning, som också introducerade den så kallade portföljmodellen för ökat regionalt självbestämmande över kulturpolitiken¹⁵.

Andra studier visar att det finns få kontaktytor mellan den kulturella kärnan och de kommersiella eller ekonomiska lager som beskrivs i KEA:s modell. Utövarna är alltså beroende av omkringliggande strukturer för att visa upp sin kultur men de kan inte styra över strukturerna och de ekonomiska effekterna kommer inte tillbaka till dem i någon större omfattning¹⁶.

I en marknadsekonomi dikteras mycket av efterfrågan. Popmusik har en ganska hög efterfrågan i samhället vilket gör att en del arrangemang kan få god lönsamhet. Efterfrågan på exempelvis så kallad seriös konst och konstmusik är inte lika stor, vilket gör att den ekonomiska avkastningen blir sämre. Det finns andra värden än de rent ekonomiska, vilket gör att den typen av kultur ofta får samhällsstöd för att kunna existera¹⁷. Men en sådan analys tar inte hänsyn till kärnans villkor, alltså utövarna och de faktiska producenterna av popmusiken. Att verka i mitten av pyramiden

¹⁵ Erling Bjurström, Martin Fredriksson, Per Möller – Kreativ ekonomi, kulturellt entreprenörskap och platsmarknadsföring i Norrköping, Linköpings Universitet, 2013
Webblänk (april 2016):
<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:658806/FULLTEXT01.pdf>

¹⁶ Erling Bjurström, Martin Fredriksson, Per Möller – Kreativ ekonomi, kulturellt entreprenörskap och platsmarknadsföring i Norrköping, Linköpings Universitet, 2013
Webblänk (april 2016):
<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:658806/FULLTEXT01.pdf>

¹⁷ Erling Bjurström, Martin Fredriksson, Per Möller – Kreativ ekonomi, kulturellt entreprenörskap och platsmarknadsföring i Norrköping, Linköpings Universitet, 2013
Webblänk (april 2016):
<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:658806/FULLTEXT01.pdf>

(det vill säga tomrummet mellan amatörnivå och elitnivå, som beskrivs i 2.2) innebär ofta en osäker ekonomisk tillvaro. Klubbarrangörer och andra som ordnar med mindre spelningar har också de snäva ekonomiska ramar och är ofta eldsjälar som nöjer sig med att arrangemangen inte går med förlust. Den genererade vinsten hamnar hos krogägaren som både hyr ut lokal till klubbarrangörerna och säljer mat och dryck till besökarna, hos tryckeriet som gör flyers och affischer och hos hotellet som kanske huserar såväl artist som ditresta konsertbesökare.¹⁸

Med ett ökat stöd och bättre struktur för aktörer i mellanskiktet skulle vi få mer arrangemang med högre kvalitet och större kulturell bredd. Fler akter skulle kunna utvecklas och bidra till exempelvis exportintäkter. Att Sverige har investerat i en god struktur för basnivån (pyramidens botten, från exemplet i inledningen) är bra och att det finns politisk medvetenhet om musikindustrins exportvärde och större livearrangemang är också bra – men utan att också erbjuda stöd och struktur i pyramidens mittendel går mycket av investeringarna förlorade. Vi tror att en måste ta detta i beaktning när en beräknar kulturekonomi och popmusikens villkor och behov.

Det finns också en problematik kring popmusikers möjlighet att professionalisera sitt utövande. Om en kammarorkester får bidrag för sin verksamhet så blir musikerna professionella, eftersom de kan få betalt för det de gör. Deras insats värderas och bekräftas genom detta. Popmusikernas insatser värderas på ett helt annat sätt. Trots god kvalitet i utövandet klassas de som amatörer om de inte kan livnära sig på sin musik på kommersiell väg. Detta hämmar kulturutvecklingen – kanske finns det spännande musiker vars tonkonst vi aldrig kommer att få höra därför att de inte kunnat gå vidare i sin utveckling. De har då fastnat i tomrummet mellan amatör och professionell – i pyramidens mittendel.

Idag talas det mycket om att den digitala utvecklingen har revolutionerat musikscenen – och det är sant. Aldrig förr har så många kunnat nå ut till en potentiell publik på egen hand. Men utvecklingen har också ändrat på spelreglerna och gjort liveuppträdanden till den viktigaste inkomstkällan för artister och band. Framtidens utmaning blir att kombinera de digitala möjligheterna på ett sätt som ger inkomster tillbaka till kärnan – det kan handla om att bygga upp en publik för en turné men det kan också handla om att primärt släppa musik och videor via exempelvis YouTube och låta fansen finansiera skapandet direkt via tjänster som Patreon eller Kickstarter (tjänster där människor ger direktbidrag till upphovspersonerna).

¹⁸ Erling Bjurström, Martin Fredriksson, Per Möller – Kreativ ekonomi, kulturellt entreprenörskap och platsmarknadsföring i Norrköping, Linköpings Universitet, 2013
Webblänk (april 2016): <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:658806/FULLTEXT01.pdf>

3. Livescener för popmusik – nyttor, effekter, problem och hinder

3.1 Festivaler

3.1.1 Nya aktörer

Etnologen och musikforskaren Jonas Bjälesjö har forskat om bland annat Hultsfredsfestivalen och är väl insatt i festivalernas utveckling i Sverige. 2014 kommenterade han situationen såhär, i en intervju med MI:

”Det är fler och till stor del andra aktörer som driver festivaler, samtidigt som festivaler också utvecklas alltmer som en arena där flera olika så kallade ”stakeholders” deltar och interagerar i arrangemanget. Samtidigt har festivalerna också blivit mer av allmångods. Fler människor i fler åldrar besöker flera och olika typer av festivaler idag. De är inte längre huvudsakligen en angelägenhet för olika subkulturer och hängivna musikälskare.”¹⁹

Bjälesjö menar att festivalerna nu når fler människor, samtidigt som det har blivit svårare för mindre (och ideella) arrangörer. Han fortsätter:

”Samtidigt har det visat sig att detta rika utbud också skapar utslagning, osäkerhet och en föränderlig marknad. Konkurrenten har tidvis varit tuff med påföljande ekonomiska svårigheter för många arrangörer. Till och från har festivaler tvingats upphöra, drastiskt skära ner eller förändra verksamhetens storlek och inriktning, vilket jag tror vi även fortsättningsvis kommer få se i Sverige. /.../ Diskussionen har till exempel kretsat kring om ”traditionella” föreningsdrivna, ideella festivaler, ofta på landsbygden, har någon chans att konkurrera med festivaler i storstadsområdena där multinationella kommersiella bolag driver verksamheten i samråd med kommunala och regionala aktörer. Intressant är också att underlaget för bedömningen av festivaler nästan alltid handlar om storlek, där besökarantal är den primära måttstock som används för att visa festivalernas framgång, utveckling och potential.”²⁰

Bjälesjö sammanfattar här en tydlig trend i festivalbranschen – nya aktörer etablerar sig snabbt och skapar samarbeten med kommuner och regioner. Samtidigt har det blivit svårare för föreningar och mindre aktörer att få ekonomin att gå runt, vilket syns tydligt både i fallet Hultsfred och i fallet Peace & Love. Effekterna av detta blir en storstadscentrering. Det är också tydligt att – för att återgå till vår pyramidmodell från inledningen (2.2) – färre festivaler arrangeras i mittsegmentet, vilket leder till ett mer likriktat och kommersiellt betonat festivalutbud. I diskussionen till kandidatuppsatsen ”Festival – mer än bara musik” (Linköpings universitet) ställer Anna Arnér och Joakim Karlsson frågan om ”ideella festivaler är på väg att försvinna?”. Uppsatsen belyser paradoxen i att en festival på liten ort kan innebära stora

¹⁹ Claes Olson – 4 snabba Jonas Bjälesjö/musikforskare, MI 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.musikindustrin.se/2014/07/17/4-snabba-jonas-bjalesjo-musikforskare/>

²⁰ Claes Olson – 4 snabba Jonas Bjälesjö/musikforskare, MI 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.musikindustrin.se/2014/07/17/4-snabba-jonas-bjalesjo-musikforskare/>

mervärden och till och med ”sätta kommunen på kartan” samtidigt som det finns stora behov av stöd som inte tillgodoses²¹.

3.1.2 Positiva och negativa effekter – Hultsfred

Hultsfred var länge en ledande festival i Sverige, den mest kända och besökta under 90- och tidigt 00-tal. I en studie från Högskolan i Halmstad tittar Linn Gullmén närmare på effekterna av festivalen och konstaterar att festivalen skapade flertalet utbildningar, ökad turism, förbättrat och utvecklat näringsliv och ökad kännedom om kommunen²². Arenor som Rock City (mötesplats för kreativt entreprenörskap) lockade fler och nya företag till Hultsfred och ökade också populationen. Även föreningslivet såg effekter av detta, då deras medlemsantal ökade. Genom att hjälpa till i och kring festivalen ökade också intäkterna för ortens föreningar. Hultsfred fick en ökad inflyttning av unga människor, något ganska unikt för små kommuner i Sverige. Hultsfred kulturutbud ökade året runt och restaurangnäringen fick större intäkter. Hultsfred hamnade till slut på topp fyra i listan över Sveriges mest framgångsrika orter inom upplevelseindustrin²³.

När Hultsfredsfestivalen gick i graven 2010 (för att senare återuppstå i lite olika former och med andra arrangörer) blev det ett hårt slag för kommunen. I en intervju med P4 2015 sa Malin Albertsson, turism- och informationschef i Hultsfreds kommun, följande:

*”Jag gick i den här korridoren den där dagen, det var som ett slag i magen faktiskt. Man hade jobbat så pass nära det. Det var sorg, det var som en landssorg fast en Hultsfredssorg faktiskt. Festivalen har ju varit väldigt fokuserad på en specifik tidsperiod men tittar man på siffrorna så har det påverkat hela året.”*²⁴

2014 hade omsättningen för rese- och turistindustrin minskat med 34 % i Hultsfreds kommun och även omsättningen i diverse butiker hade minskat²⁵.

²¹ Anna Arnér, Joakim Karlsson – Festival, mer än bara musik, Linköpings universitet, 2014
Webblänk (april 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:731743/FULLTEXT01.pdf>

²² Linn Gullmén – Hultsfredsfestivalen, hur ett evenemang kan inspirera, påverka och utveckla en ort, Högskolan i Halmstad, 2013
Webblänk (april 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:635324/FULLTEXT01.pdf>

²³ Linn Gullmén – Hultsfredsfestivalen, hur ett evenemang kan inspirera, påverka och utveckla en ort, Högskolan i Halmstad, 2013
Webblänk (april 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:635324/FULLTEXT01.pdf>

²⁴ Alexandra Svedberg – Hultsfredsfestivalens konkurs, ett hårt slag mot kommunen, P4 Halland, 2015
Webblänk (april 2016):
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=86&artikel=6225204>

²⁵ Alexandra Svedberg – Hultsfredsfestivalens konkurs, ett hårt slag mot kommunen, P4 Halland, 2015
Webblänk (april 2016):
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=86&artikel=6225204>

3.1.3 Positiva och negativa effekter – Peace & Love

I och med Hultsfredsfestivalens nedgång under andra hälften av 00-talet blev Peace & Love i Borlänge den kanske viktigaste festivalen i Sverige. Ursprunget och utvecklingen av Peace & Love är ganska lik Hultsfredsfestivalen. Dalarnas Högskola, som kontinuerligt följt festivalens utveckling, skriver såhär i en rapport från 2010:

”Peace and Love-festivalen är skapad av ideella krafter ur ett behov av att förändra kultur och atmosfär i Borlänge. En stad som under 1990-talet var i topp bland utbredd brottslighet. Mellan år 1999 och 2006 arrangerades festivalen av en ideell förening. Från 2006 övergick föreningen till ett aktiebolag vilket medför ett större krav på administration och dokumentering av ekonomi, men är värdefullt bland annat för att befria styrelsen från personligt ekonomiskt ansvar och för att dra fördelar av skattesystemet genom avdragsrätt för moms på inköp. Från år 2006 har festivalen vuxit markant år för år. 2006 hade festivalen cirka 15.000 besökare, år 2007 23.000 besökare, år 2008 30.000 besökare, år 2009 40.000 besökare samt år 2010 42.000 besökare. Peace & Love var år 2010 Sveriges största festival.”²⁶

Beräkningar från Högskolan Dalarna visar att den totala festivalkopplade konsumtionen för Peace & Love landade på 154 miljoner kronor varav 89 miljoner kronor stannade i Borlänge kommun (läckaget berodde på att en del försäljare inom festivalområdet kom från andra delar av Sverige). Även i fallet Peace & Love hade festivalen en positiv inverkan på det lokala föreningslivet, som 2010 kunde räkna hem 1,5 miljoner i ökade intäkter tack vare festivalen.²⁷

Självklart skapar en festival också kostnader för lokalsamhället. Det blir kanske mer skräm i centrum än vanligt och polis närvaron måste höjas. Men de här kostnaderna är inte stora i jämförelse med vad festivalen genererar. I fallet Peace & Love kostade den ökade polis närvaron exempelvis 2,5 miljoner kronor 2010, att jämföra med konsumtionen i kommunen²⁸. Att polisen får möta medborgare i andra former kan också ha positiva sociala effekter, något som tas upp i Högskolan Dalarnas rapport:

”Anmärkningsvärt är att poliserna tycker att det är mycket kul att jobba under festivalveckan och alla poliser vill vara med. En anledning till detta som polisen uppger är att man får möta medborgarna i ett annat, mer positivt, forum än vanligtvis. Polisen uppfattar att man genom dessa möten också får chansen att bygga förtroende hos medborgarna och man upplever att man får en schysst och rak dialog med medborgarna.”²⁹

²⁶ Tobias Heldt, Anna Klerby – Peace & Love 2010, värderade och icke-värderade ekonomiska effekter, Högskolan Dalarna, 2011 Webblänk (april 2016):

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:525455/FULLTEXT01.pdf>

²⁷ Tobias Heldt, Anna Klerby – Peace & Love 2010, värderade och icke-värderade ekonomiska effekter, Högskolan Dalarna, 2011 Webblänk (april 2016):

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:525455/FULLTEXT01.pdf>

²⁸ Tobias Heldt, Anna Klerby – Peace & Love 2010, värderade och icke-värderade ekonomiska effekter, Högskolan Dalarna, 2011 Webblänk (april 2016):

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:525455/FULLTEXT01.pdf>

²⁹ Tobias Heldt, Anna Klerby – Peace & Love 2010, värderade och icke-värderade ekonomiska effekter, Högskolan Dalarna, 2011 Webblänk (april 2016):

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:525455/FULLTEXT01.pdf>

Högskolan Dalarna avslutar sin rapport från 2010 med följande slutsats:

”Festivalen genererar både stora direkta ekonomiska värden i form av ökad konsumtion som ger sysselsättning, och indirekta ekonomiska värden som förutsättningar för ökad lycka och socialt kapital.”

2011 var Peace & Love Sveriges största festival med 50 000 sålda biljetter. Två år senare gick festivalen samma öde till mötes som Hultsfredsfestivalen. Och anledningarna är snarlika. Även Peace & Love investerade vinster i andra verksamheter, som exempelvis ett café i Borlänge som är öppet året runt och festivalens ständiga inslag av föreläsningar och sociala teman. När biljettköpen sjönk dramatiskt fanns ingen buffert att betala kostnaderna.

3.1.4 Festivaldöden – betydligt överdriven

Peace & Love och Hultsfred är två välkända exempel på stora festivaler som plötsligt tvingats lägga ner. Arvikafestivalen, Tivolirock i Kristianstad och Sundsvalls Gatufest är andra exempel på samma sak³⁰. Men det betyder inte att människor går mindre på festival idag – bara att de ekonomiska riskerna gör det svårare för föreningar och mindre företag att arrangera festivaler. De behöver hjälp från kommuner, landsting och staten. Daniel Johansson från Linnéuniversitetet har tittat närmare på festivalutvecklingen efter 2010. Han konstaterar att ett skifte har skett:

*”De mest lyckade festivalerna just nu anordnas av större företag som inte bara sysslar med festivaler. De står och faller inte på ett misslyckat år, som små ideella arrangörer lätt gör.”*³¹

2014 fanns cirka 500 festivaler i Sverige. De flesta är små och målet är att gå runt³². Att det ändå finns så pass många beror på drivande eldsjälar och ideella insatser. Ändå skapar festivalerna, stora som små, fortfarande mervärden för sina lokalsamhällen, sina kommuner och städer. Med en ordnad struktur för stöd och ekonomisk säkerhet skulle fler festivaler kunna växa, försiktigt och med stabil utveckling. Och fler festivaler skulle också kunna förbli små, men överleva med smalare och riktat utbud som på sikt är med och profilerar sin kommun och breddar kulturutbudet i Sverige. Alla festivaler behöver inte bli som Hultsfred och Peace & Love. Men ett stadigt och återkommande arrangemang är en viktig mötesplats i en kommun eller ett samhälle och skapar en rad mervärden även bortom de ekonomiska. Mindre festivaler bidrar också med spelplatser och turnémöjligheter för band och artister som är på väg att etablera sig men som behöver mer erfarenhet för att komma vidare. Dessutom fostras entreprenörer och kreativa innovatörer i föreningarna och företagen som arrangerar.

³⁰ Daniel Johansson – Music Festivals in Sweden, An Analysis of the Ten Largest Commercial Festivals 2000-2013, Linnéuniversitetet, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.livemusikverige.se/wp-content/uploads/2014/05/Johansson-D.-2014-Music-Festivals-in-Sweden.pdf>

³¹ Matilda Svensson Glaser – Ny rapport, festivaldöden är en myt, SVT Nyheter Kultur, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.svt.se/kultur/musik/ny-rapport-festivaldoden-ar-en-myt>

³² Astrid Eiderbrant – Alla festivaler vill inte bli störst, SVT Nyheter Småland, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/alla-festivaler-vill-inte-bli-storst>

3.1.5 Lösningen är mångfald

En ny generation med arrangörer av musikfestivaler är stundande. Så vad är då lärdomen? Statistik visar att festivalbesökarna ständigt ökar men att den svenska festivalpubliken inte kan hårbärgera två aktörer av storleken Bråvalla under exempelvis samma sommarmånad³³. Kanske är det bra att de riktigt stora arrangemangen kan ske med företag som har den ekonomiska säkerheten att riskera mångmiljonförluster? Lösningen för mångfald kanske är att stötta mindre aktörer som med lärdomar från det som ibland kallas festivaldöden, i början av 2010-talet, kan bygga långsamt och långsiktigt – tillsammans med lokalt och regionalt stöd? Om vi återigen blickar till pyramidmodellen från inledningen av den här publikationen (2.2) så behövs kanske fler festivaler som arrangerar med akter från den stora mellandelen. Då skapas nya vägar till toppen. Arrangörerna kan skapa mervärde med hjälp av den breda kompetens som finns hos musikutövare i mittendelen av pyramiden. De kanske inte kan toppa exempelvis Way Out West – men de har unika uttryck som berikar kulturutbudet. Framtidens festivaler kan bli riktigt spännande!

3.2 Liveklubbar och spelställen

3.2.1 Vad är en musikklubb?

Med klubbar menas i den här kontexten återkommande arrangemang med popmusik, oftast på etablerade krogar eller restauranger. Hur klubbarna drivs varierar. Ibland är det föreningar som arrangerar, ibland nätverk eller en grupp kompisar. Ibland är det krogen eller ett företag som arrangerar i egen regi. En vanlig form är att arrangörsföreningen eller nätverket hyr in sig hos en krögare och arrangerar regelbundna spelkvällar³⁴.

Många klubbar drivs av eldsjälar som brinner för en viss genre inom popmusiken eller som vill stötta det lokala musiklivet. Ibland kan det vara musiker som själva samarbetar för att skapa fler speltillfällen. Drivkraften är alltså inte primärt ekonomisk. Pengarna som genereras går inte heller främst till klubbarrangörerna: krögaren tar ofta både hyra och behåller intäkterna från försäljningen av mat och dryck, artisterna och banden som spelar ska ha gage, marknadsföringsinsatser ska betalas (affischer, flyers, annonser) och ibland måste arrangören också ta kostnader för extra vakter eller kassapersonal³⁵.

Den här typen av speltillfällen är viktiga för musikutövarna som befinner sig i mittendelen av pyramiden (se 2.2) genom möjlighet att bygga en publik, få live-erfarenhet och knyta kontakter.

3.2.2 Intäkterna hamnar inte hos kärnan

Om vi återgår till modellen för kulturnäring från 2.3 (KEA:s modell) så skapas alltså arrangemanget inom eller väldigt nära kärnan men intäkterna hamnar i de omkringliggande

³³ Daniel Johansson – Music Festivals in Sweden, An Analysis of the Ten Largest Commercial Festivals 2000-2013, Linnéuniversitetet, 2014
Webblänk (april 2016):
<http://www.livemusikverige.se/wp-content/uploads/2014/05/Johansson-D.-2014-Music-Festivals-in-Sweden.pdf>

³⁴ Thor Rutgersson (red) – D.I.Y. från noll till hundra på egen hand 2.0, ABF 2009

³⁵ Thor Rutgersson (red) – D.I.Y. från noll till hundra på egen hand 2.0, ABF 2009

lagren. Arrangemangen produceras alltså mer mervärde för andra än vinst för den faktiska arrangören, som ofta får nöja sig med att täcka sina kostnader. För att skydda sig mot förluster skickar vissa arrangörer det ekonomiska ansvaret vidare till banden och artisterna, som måste sälja ett visst antal biljetter själva för att inte bli återbetalningsskyldiga³⁶.

Klart är dock att arrangemangen ökar kringförsäljningen men de pengarna finns inte i någon officiell sammanställning. Säg exempelvis att en krog hyr ut till en klubbarrangör varje onsdag – utan klubben hade onsdagar inte dragit särskilt många gäster men med fyra lokala band som lockar dit sina fans, bekanta och vänner är lokalen plötsligt full. Mat- och dryckförsäljningen motsvarar plötsligt en fredag eller lördag men de intäkterna redovisas separat från klubbarrangemanget eftersom det är krögaren själv som står för den försäljningen och behåller således alla intäkter.

3.2.3 Konserter bortom storstaden

I storstäder som Stockholm, Göteborg och Malmö finns ett – med svenska mått mätt – rikt klubbbliv. I storstäderna finns en större publik vilket gör det möjligt att skapa smalare evenemang för en viss subkultur eller med inriktning på genre. På mindre orter är förutsättningarna annorlunda. I sin kandidatuppsats "Konserter bortom storstaden" skriver Marcus Ohlsson (Linnéuniversitetet) att folkparkernas forna roll som infrastruktur för band och artister som ville turnera i Sverige nu måste axlas av lokala klubbar och spelningar. Ohlsson beskriver vidare att arrangörer på mindre orter ofta försöker matcha en större bokning med lokala akter för att dels dra publik och dels erbjuda speltillfällen för ortens band och artister. Här handlar det mindre om genre eller inriktning och mer om de bästa kombinationerna för att dra publik och hitta lönsamhet. Mycket hänger också på lokaltrafiken, där det måste vara möjligt att resa från kringliggande samhällen och sedan ta sig hem efter arrangemanget. Ohlsson har granskat klubbarrangemang i Skaraborg där det går att se en uppgång i resande med lokaltrafiken kopplat till arrangemangen³⁷.

3.2.4 Debaser och attitydskifte i Stockholm

Oavsett om det handlar om storstäder eller mindre orter behövs struktur och förutsättningar för att mindre arrangörer ska kunna ordna klubbar och livespelningar. Idag har Stockholm ett relativt stort klubbbliv med olika livescener men bara för några år sedan var situationen annorlunda. Camilla Ihrstedt och Sara Isaksson (Södertörns högskola) har tittat närmare på utvecklingen, kopplat till den kända musikklubben Debaser:

"År 2002 skrevs en C-uppsats vid Södertörns högskola på temat Stockholms livemusikscen. I uppsatsen menade författarna att Stockholm i det läget led akut brist på lokaler för livemusik. /.../ I ungdomsstyrelsens rapport 'Växa i rocken' från 2001 benämndes situationen i Stockholm som katastrofal och man hävdade att läget hotade den positiva utveckling som fanns inom pop-och rockmusiken i Sverige. Som en följd av snäva kommunala besparingsbeting under början av 1990-talet hade många spelställen av mellanstorlek försvunnit, och flertalet återkom inte när ekonomin vände uppåt under decenniets senare år. I uppsatsen från 2002 efterlystes bland annat en lokal där konserter

³⁶ David Berjlund – Får inte bandet sålt biljetter får medlemmarna betala själva, Sveriges Radio, P2, 2010
Webblänk (april 2016):

³⁷ Marcus Ohlsson – Konserter bortom storstaden, Linnéuniversitetet, 2015
Webblänk (april 2016):
<http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:912758/FULLTEXT01.pdf>

hölls med kontinuitet och där flera klubbarrangörer kunde samsas under samma tak /.../ Under hösten samma år öppnade en klubb som uppfyllde dessa kriterier, Debaser. Efter Debasers start har flera nya livemusikscener dykt upp och utbudet på Stockholms livemusikscen har sedan dess haft en positiv utveckling vilket rapporterna från Statens Kulturråd och STIM redogjorde för.”³⁸

Ihrstedt och Isaksson menar att det fanns en politisk vilja som påverkade utvecklingen:

”/.../ att det skedde ett så kallat attitydskifte från politiskt håll gentemot pop och rock men även mot själva livemusikscenen skapade ytterligare möjligheter för Debasers grundare att förverkliga sin affärsidé. Attitydskiftet påverkade inte bara Debaser utan även andra entreprenörer inom fältet vars möjligheter att skapa nya livemusikscener ökade i kölvattnet av Debasers uppkomst /.../”³⁹

Attitydskiftet som Ihrstedt och Isaksson beskriver innebar bland annat att det blev lättare att hyra lokaler och få olika tillstånd⁴⁰ – och dessutom prövades ett system med live-checkar där Stockholms stad hjälper till med gagekostnader för mindre arrangörer⁴¹.

Frågan är dock om attityderna nu svänger återigen. Debaser på Medborgarplatsen ser ut att förlora sina lokaler⁴² och livescenerna tvingas ut från centrum i takt med att lokalhyrorna ökar. Här behövs åtgärder från politiken – för att möta det absurda i att kulturutbudet ökar värdet och synen på ett område så till den milda grad att kulturaktörerna sedan inte har råd att vara kvar. Det är förstås en ohållbar ekvation och något som bland annat diskuteras flitigt i London (se senare avsnitt i den här publikationen).

3.2.5 Trappsteg krävs för artisters utveckling

Att det finns möjligheter att spela live i ett slags trappstegssystem är viktigt för musikbranschen. Att gå från replokalen till Globen går naturligtvis inte. Scenvana måste inhämtas och publik måste byggas upp. Mellanstora scener ger bokningsbolag arenor att placera band som växer⁴³

³⁸ Camilla Ihrstedt, Sara Isaksson – Debaser, en ”ångvält” på Stockholms livemusikscen, Södertörns Högskola, 2009
Webblänk (april 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:273622/FULLTEXT01.pdf>

³⁹ Camilla Ihrstedt, Sara Isaksson – Debaser, en ”ångvält” på Stockholms livemusikscen, Södertörns Högskola, 2009
Webblänk (april 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:273622/FULLTEXT01.pdf>

⁴⁰ Camilla Ihrstedt, Sara Isaksson – Debaser, en ”ångvält” på Stockholms livemusikscen, Södertörns Högskola, 2009
Webblänk (april 2016):
-

⁴¹ Fredrik Söderling – Live-check ska öka Stockholms musikutbud, DN Kultur, 2009
Webblänk (april 2016):
<http://www.dn.se/kultur-noje/live-check-ska-oka-stockholms-musikutbud/>

⁴² TT – Staden kastar ut Debaser Medis, Borås Tidning, 2016
Webblänk (maj 2016):
<http://www.bt.se/tt-feature/staden-kastar-ut-debaser-medis/>

⁴³ Camilla Ihrstedt, Sara Isaksson – Debaser, en ”ångvält” på Stockholms livemusikscen, Södertörns Högskola, 2009
Webblänk (april 2016):

och levande musikklubbar över hela landet ger infrastruktur för turnéverksamhet. Idag, när musikintäkterna mest genereras via livespelningar⁴⁴, behövs ett fungerande ekosystem för att säkra tillväxten.

3.2.6 Den temporära organisationen

Idag drivs som sagt mellanstora scener i hög grad av föreningar, företag, nätverk och entusiaster. Sara Källberg, Josephine Rydstedt och Caroline Törngren, som i en uppsats undersökt hur livespelningar arrangeras, skriver såhär om organiseringen kring klubbar och spelningar:

”Organisering vid livespelningar kan liknas vid en temporär, imaginär organisation då det finns en tillfällig och implicit struktur. Relationer uppstår genom aktörers samarbete samt de kundrelationer som skapas till underleverantörer. Samtliga aktörer strävar efter det generella målet att genomföra spelningen och göra alla aktörer nöjda. Vidare råder ett yin och yang-liknande förhållande då finansiella och konstnärliga mål är komplementära motsatser.”⁴⁵

Kanske kan det förklara att få arrangörer av klubbar och livespelningar kvalificerar sig att söka stöd från Kulturrådet, eller ens skickar in ansökningar⁴⁶.

Klubbspelningarna och lokala speltillfällen runt om i Sverige är en viktig del av infrastrukturen för det svenska musiklivet. Mervärden genereras till krögare, lokaltrafik, hotell, tryckerier och besökare. Men det är svårt för arrangörerna att hitta säkerhet och långsiktighet i arrangemangen.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:273622/FULLTEXT01.pdf>

⁴⁴ Camilla Ihrstedt, Sara Isaksson – Debaser, en ”ängvält” på Stockholms livemusikscen, Södertörns Högskola, 2009
Webblänk (april 2016):

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:273622/FULLTEXT01.pdf>

⁴⁵ Sara Källberg, Josephine Rydstedt, Caroline Törngren – Livespelningars organisering, hur organiseras och styrs dagens liveunderhållning?, Linéuniversitetet, 2011
Webblänk (april 2016):

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:487316/FULLTEXT01.pdf>

⁴⁶ Elinor Ahlborn – Arrangörer: popmusik nedvärderas av staten, SVT Nyheter Kultur, 2015
Webblänk (april 2016):

<http://www.svt.se/kultur/musik/onskar-ny-pop-politik>

4. Stöd och bidrag

4.1 Vem får stöd och varför?

4.1.1 Kulturvanor

2013 var de offentliga utgifterna för kultur runt 25 miljarder kronor. Staten bidrog med 11 miljarder, regioner och landsting med 3,6 miljarder och kommunerna med 10,3 miljarder⁴⁷. Men vilken kultur är det som stöds – och vilken typ av publik når den?

Den färskaste rapporten ”Kulturvanor”, från myndigheten för kulturanalys, visar att tre gånger fler av de med eftergymnasial utbildning gått på opera de senaste tolv månaderna, jämfört med människor utan eftergymnasial utbildning. Detsamma gäller för konstmusik. Dubbelt så många välutbildade besökte konstutställningar, jämfört med korttidsutbildade, under samma tidsperiod. Underlaget har tagits fram av SOM-institutet, men svarsfrekvensen är låg, bara 54 % av de tillfrågade har svarat. Svarsfrekvensen är dessutom extra låg för människor med låg utbildning, invandrare och unga människor – och snedfördelningen kan därför vara ännu större än vad rapporten visar.⁴⁸

Stora delar av den statliga kulturbudgeten går nämligen till etablerade institutioner som Dramaten, Operan och statliga museer. 45 % av kulturpengarna hamnar dessutom i Stockholmsområdet⁴⁹. Frågan är vilka som blir utan stöd och vilka som skulle komma till del om samma typ av stöd i större utsträckning gick till annan kulturverksamhet?

I ”Kulturvanor” skriver myndigheten för kulturanalys att boendeorten spelar stor roll för människors möjlighet att ta del av kultur. De lyfter fram teater, klassiska konserter och konstutställningar som exempel på saker som inte finns tillgängligt på samma sätt på mindre orter⁵⁰. Tidigare i den här publikationen (3.2.3) lyftes dock att situationen för livescener kopplat till popmusik är densamma – utbudet är större och möjligheterna är fler i större städer.

Rapporten har undersökt kulturvanor hos människor i åldern 18-85 år. Intresset är relativt stort för livemusik, men inte så stort för den typen av musik som får mest stöd:

⁴⁷ Henrik Telemann – Vem finns kulturen till för, ETC, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.etc.se/kultur-noje/vem-finns-kulturen-till>

⁴⁸ Henrik Telemann – Vem finns kulturen till för, ETC, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.etc.se/kultur-noje/vem-finns-kulturen-till>

⁴⁹ Henrik Telemann – Vem finns kulturen till för, ETC, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.etc.se/kultur-noje/vem-finns-kulturen-till>

⁵⁰ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):

*”Under loppet av de senaste tolv månaderna har ungefär hälften gått på konsert eller teater. En relativt liten del, cirka en femtedel, har gått på klassisk konsert, dans och opera.”*⁵¹

Unga människor är de som tar del av mest kultur överlag – medan äldre människor är i majoritet bland de som tar del av exempelvis opera och klassiska konserter. På samma sätt är det främst människor i storstadsområden som går på traditionell scenkonst⁵². På mindre orter, där kulturutbudet är mindre, får människor helt enkelt skapa sitt eget utbud:

*”I vissa fall är dylika aktiviteter – eget kulturutövande – vanligare bland respondenter i glesbygd/min-dre orter och bland dem med låga inkomster.”*⁵³

Skillnaden mellan låg- och höginkomsttagare förklaras ytterligare, senare i rapporten:

*”Mycket små inkomster är starkt förknippade med kulturaktiviteter som att skriva dagbok och poesi samt handarbete och hantverk. Även musiklyssnande är något man ägnar sig åt oavsett ekonomiska förhållanden. Som väntat är skillnaderna små i aktiviteter som är relativt lätt tillgängliga och som kräver lite resurser i form av ekonomi, resor och annat. När det gäller de traditionella konstformerna som teater, konst och konserter, men även bio, är förhållandena delvis de omvända: de med en mycket hög inkomst ägnar sig betydligt oftare åt dessa aktiviteter.”*⁵⁴

Vad rapporten ”Kulturvanor” slår fast bortom tvivel är att intresset för livemusik är stort. Hälften av befolkningen har gått på konsert (eller teater) de senaste tolv månaderna⁵⁵. Men, återigen, av de konsertbesöken har väldigt få bestått av konstmusik eller opera:

*”När det gäller kulturformer som klassisk konsert, balett och opera så kan det konstateras att det är en relativt liten grupp i samhället – cirka en femtedel – som enligt undersökningen över huvud taget har tagit del av detta under det senaste året. Den andel som har gjort detta flera gånger under året är dessutom mycket liten.”*⁵⁶

⁵¹ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵² Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵³ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵⁴ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵⁵ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵⁶ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

Avslutningsvis konstaterar myndigheten för kulturanalys att möjligheterna för att skapa egen kultur är det område där goda förutsättningar finns över och bortom gruppindelningar och geografi:

”Ett av de kulturpolitiska målen handlar också om att ”utveckla sina skapande förmågor”. Här kan det konstateras att möjligheterna för detta ser ut att vara relativt goda och resultaten tyder också på att personer med en statistiskt låg sannolikhet för en hög kulturaktivitet inte så sällan ägnar sig åt sådant som rör skapande förmåga (teckna, måla, sjunga, skriva, dansa och spela). De bildningsmöjligheter som studiecirkelverksamhet, bibliotek, museer, vuxenutbildning och bredband ger kan inte överskattas. Bildning kan ses som ett individuellt projekt där just sådan infrastruktur är avgörande.”⁵⁷

Om vi granskar resultaten i ”Kulturvanor” med hjälp av vår pyramidmodell från inledningen (2.2) kan vi återigen konstatera att för popmusiken finns en stark infrastruktur och gott om resurser för pyramidens nedre del, det vill säga själva grunden eller botten. I mellannivån, mitten av pyramiden, finns inte mycket stöd att hämta för att skapa scener och möjligheter för utövare som ska ta nästa steg i sitt uttryck – trots att både festivaler och klubbar/spelningar på den här nivån ger både mervärde och genererar intäkter när de genomförs. Här blir det också avgörande var i landet en befinner sig och vilken kulturpolitik som förs regionalt och kommunalt. De större stöden återkommer först i toppen av pyramiden, för heltidsarbetande musiker och stora produktioner – men i stor utsträckning berörs inte popmusiken eller livescener för popmusik eftersom stöden går till smalare kultur som anses ha ett högre konstnärligt värde och som således måste kunna existera utanför normala kommersiella förutsättningar. Att skapa livescener för popmusik kräver dock mindre ekonomiska medel än exempelvis en symfoniorkester eller en operauppsättning, vilket innebär att ett ökat stöd för popmusikarrangemang troligen skulle få stor effekt och stor spridning tämligen fort. ”Kulturvanor” visar som sagt att intresset för konsertverksamhet är stort men att utbudet varierar över landet – vilket ett ökat stöd skulle kunna råda bot på.

4.1.2 Kulturanalys 2016

I en annan rapport, ”Kulturanalys 2016” sammanfattar myndigheten för kulturanalys de analyser, bedömningar och utvärderingar som myndigheten gjort under det senaste året – och drar en del slutsatser för framtiden. Myndighetens analys landar i att mer behöver göras för att öka intresset för exempelvis opera och konstmusik:

”Våra statistiska analyser visar att det är företrädesvis de mest kulturvana medborgarna som tar del av kulturformer som teater, dans och opera. Mot bakgrund av detta bedömer Kulturanalys att insatser för att bredda deltagandet företrädesvis bör inriktas mot möjligheten att ta del av professionell scenkonst.”⁵⁸

I ”Kulturanalys 2016” grupperar myndigheten för kulturanalys människors kulturvanor i tre kluster (där vissa kulturformer återfinns i flera):

Under **professionell kultur** finns konstutställningar, balett, dansföreställningar, klassiska konser-

⁵⁷ Kulturvanor, Rapport 2016:1, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/01/Kulturvanor.pdf>

⁵⁸ Kulturanalys 2016, Myndigheten för kulturanalys, 2016
Webblänk (april 2016):
<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/03/Kulturanalys-2016.pdf>

ter, opera, teater och bio.

I **eget utövande** hittar vi handarbete, hantverk, hemslöjd, konstutställningar, tecknat/målat, dagbok/poesi, fotografering och dans.

I **lättillgänglig kultur/populärkultur** finns rockkonserter, dator-/tv-spel, att se på film, att lyssna på musik och biobesök⁵⁹.

En analys utifrån de här grupperingarna visar bland annat att de som tar del av den så kallade professionella kulturen i stor utsträckning bor i större städer, kommer från tjänstemannahem, har en hög inkomst och hög utbildningsnivå – och är äldre. När det gäller den så kallat lättillgängliga kulturen (där vi hittar popmusiken) är det istället yngre personer som tar del av utbudet mest – men återigen finns kulturen främst i större städer och det är människor med högre inkomster och högre utbildning som tar störst del av utbudet⁶⁰.

Om detta skriver myndigheten för kulturanalys bland annat följande:

*”Hur skillnader i kulturdeltagande ska värderas är inte givet. Målet om allas deltagande bör inte tolkas som att alla bör ägna sig lika mycket åt kultur och samma sorts kultur. Likvärdighet är inte detsamma som likriktning. Samtidigt är det viktigt att möjligheten att utveckla ett kulturintresse inte begränsas av medborgarnas kön, bostadsort, utbildning, klasstillhörighet eller funktionsnedsättning.”*⁶¹

Att göra mer för att fler ska kunna ta del av olika former av kultur är en sund tanke – men att detta innebär att ”... insatser för att bredda deltagandet företrädesvis bör inriktas mot möjligheten att ta del av professionell scenkonst”⁶² är en slutsats som inte tar popmusikens behov i beaktande. Även popmusiken behöver fler scener på fler platser i landet, scener för artister och band som är i utveckling, scener för olika typer av popmusik – och scener för popmusik som är mindre kommersiell men som är konstnärligt intressant. Sådan musik har ett värde i sig – och dessutom är naturligtvis popmusik också professionell scenkonst, även om Myndigheten för kulturanalys inte kategoriserar den som sådan.

4.1.3 Kultursamverkansmodellen

Hur styrs och fördelas kulturstöden? I och med Kultursamverkansmodellen har regionerna fått större inflytande i hur statens kulturpengar ska fördelas. Sådär beskriver Kulturrådet modellen:

⁵⁹ Kulturanalys 2016, Myndigheten för kulturanalys, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/03/Kulturanalys-2016.pdf>

⁶⁰ Kulturanalys 2016, Myndigheten för kulturanalys, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/03/Kulturanalys-2016.pdf>

⁶¹ Kulturanalys 2016, Myndigheten för kulturanalys, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/03/Kulturanalys-2016.pdf>

⁶² Kulturanalys 2016, Myndigheten för kulturanalys, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2016/03/Kulturanalys-2016.pdf>

”Kultursamverkansmodellen sjösattes 2011 för att skapa ett ökat utrymme för regionala prioriteringar och variationer /.../ Landsting/regioner som ingår i modellen beslutar, i samverkan med länets kommuner och kulturlivet, hur det statliga bidraget fördelas till regional kulturverksamhet /.../ Kultursamverkansmodellen ska – precis som tidigare – ge befolkningen i landet möjlighet att ta del av ett varierat kulturutbud präglat av förnyelse och kvalitet. Den kulturella infrastrukturen och regionala mångfalden ska främjas och kulturskapare i hela landet ska kunna utveckla sitt konstnärskap.”⁶³

Redan 2012 slog dock myndigheten för kulturanalys fast att den nya modellen inte har förändrat fördelningen på något nämnvärt sätt:

”/.../ det har varken blivit mer pengar eller stora omfördelningar av resurserna när regionerna själva får bestämma över hur statens kulturpengar ska fördelas. Det mesta går liksom tidigare till institutioner för professionell teater-, dans- och musikverksamhet i storstäder.”⁶⁴

4.2 Kommunala kulturbidrag

4.2.1 Kommuner resonerar olika

Hur ser det då ut med de kommunala kulturbidragen? Olika, är det snabba svaret. Alla kommuner har i regel någon form av bidrag till föreningar, konst- och kulturorganisationer, enskilda personer eller arrangemang⁶⁵. Den enda lagstadgade kommunala kulturverksamheten är dock biblioteken – alla kommuner är skyldiga att ha ett folkbibliotek.⁶⁶ I övrigt kan formerna och storleken för stöd variera. Ofta är stöd knutna till vissa organisationsformer eller målgrupper och givetvis hänger mycket på vad kommunen prioriterar. Kommunernas kulturkostnad utslagen per person varierar från 400 till 2500 kronor⁶⁷ och ger därför mycket olika förutsättningar i olika delar av landet.

Hur de kommunala stöden redovisas och grupperas gör det svårt att tydligt se stöd till exempelvis livescener. Så här skriver myndigheten för kulturanalys om siffrorna 2012/2013:

⁶³ Kultursamverkansmodellen, regional kultursamverkan, Kulturrådet 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturradet.se/verksamhet/Modell-for-kultursamverkan/>

⁶⁴ Första rapporten överlämnad till regeringen, Myndigheten för kulturanalys, 2012

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/aktuellt/pressmeddelande/>

⁶⁵ Kommunalt, KulturUngdom, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturungdom.se/k-pengar/externa-bidrag/kommunalt>

⁶⁶ Maria Askerfjord Sundebý – Så här mycket pengar lägger kommunerna på kultur, SVT Nyheter, Kultur, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://pejl.svt.se/kulturkartan/>

⁶⁷ Maria Askerfjord Sundebý – Så här mycket pengar lägger kommunerna på kultur, SVT Nyheter, Kultur, 2016

Webblänk (april 2016):

<http://pejl.svt.se/kulturkartan/>

”Uppgifterna för de kommunala kostnaderna för kultur kommer från Statistiska centralbyråns räkenskapssammandrag. I räkenskapssammandragen redovisar kommunerna sina kostnader uppdelade på fyra poster: allmän kulturverksamhet, bibliotek, stöd till studieorganisationer samt musikskola/kulturskola /.../ I allmän kulturverksamhet ligger bland annat stöd till kulturella föreningar, museiverksamhet och allmän kulturell verksamhet i bibliotekens regi såsom utställningar, teater m.m.”⁶⁸

Kommunerna kan resonera på olika sätt. Ibland kanske mer kommunala medel går till studieförbunden, som då får ta ett större ansvar för att arrangera lokala popmusikarrangemang. Ibland kanske kommunen ger stöd till föreningar som arrangerar, som en del av stödet till ”allmän kulturverksamhet”. Ibland finns arrangörsmiddel att söka för exempelvis unga arrangörer. Eftersom upplägget för detta är både frivilligt för kommunerna och dessutom beror på lokala förutsättningar är det svårt att förespråka ett visst system eller förhållningssätt – annat än att konstatera, som vi gjort tidigare i den här publikationen, att arrangemang som festivaler, klubbar och konserter ger olika typer av mervärden och stärker en kommuns identitet.

4.2.2 Kartläggning av kommunernas popmusiksatsningar

Pelle Andersson är kulturutvecklare på Borlänge kommun och har funderat en del på vad kommunerna gör för popmusiken. För att kunna jämföra och undersöka kartlade han alla Sveriges 290 kommuner genom att sammanställa informationen på deras hemsidor. Om kommunerna nämner popmusik eller scener för popmusik på sina hemsidor finns det alltså i Anderssons sammanställning. Om satsningen däremot ligger under ”ungdomsverksamhet” eller motsvarande har Pelle Andersson inte tagit med detta i sammanställningen då han menar att kommunen då ser popmusiken som verksamhet för ungdomar och inte som ett kulturuttryck. Hela sammanställningen finns som bilaga till den här publikationen (bilaga 1). I sammanställningen finns många kommuner som inte redovisar några som helst speciella satsningar och ytterligare många som lyfter fram något enstaka stöd eller samarbete.

Bland kommunerna som dock utmärker sig positivt finns bland annat följande exempel:

Essunga kommun – erbjuder en gratis scen till arrangörer

Gullspångs kommun – har anpassat en konsertlokal för popmusik

Hultsfreds kommun – finansierar ett arkiv för popmusik och erbjuder lokaler för utbildningar inom musikbranschen

Jönköpings kommun – stödjer regelbundet festivaler och konsertverksamhet

Karlstads kommun – ger stort bidrag till popfestival

Ljungby kommun – erbjuder snabba projektstöd till popmusikarrangörer

Luleå kommun – finansierar festival och driver spelställen

Motala kommun – delfinansierar hårdrocksfestival

Norrköpings kommun – profilerar sig som musikstad, stor delfinansiär till rockfestival och olika scener

Skellefteå kommun – delfinansierar festivaler, profilerar sig som popkommun

Ånge kommun – genomför näringslivssatsningar inom popmusik, lyfter fram band från orten,

⁶⁸ Samhällets utgifter för kultur 2012-2013, Kulturfakta 2014:2, Myndigheten för kulturanalys, 2014
Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2014/11/Samhällets-utgifter-för-kultur-2012-20131.pdf>

Årjängs kommun – driver egen musikfestival

Örebro kommun – delar ut musikpris och stödjer festival

Bäst är kanske Pelle Anderssons egen kommun, **Borlänge**, som har initierat en regional popmusik-satsning, driver studior, har två anställningar för populärmusikfokus, är medlemmar i Livemusik Sverige, har planer på att bygga ett kulturhus med fokus på populärmusik och stödjer både poparrangörer och lokala band.

I Anderssons sammanställning finns fler goda exempel – och tyvärr också ett par kommuner som har utmärkt sig negativt. Du hittar rapporten som bilaga ett.

4.2.3 Talent Coach

Flera kommuner (Hultsfred, Kalmar, Mönsterås, Mörbylånga, Oskarshamn och Västervik) är delfinansierare i Talent Coach, som i övrigt finansieras av Länsmusiken Kalmar, Regionförbundet i Kalmar län och Tillväxtverket. Talent Coach hittar, guidar och hjälper lovande band och artister på vägen mot ett liv i musikbranschen⁶⁹.

4.2.4 BD Pop

Flera kommuner i norr är delägare i BD pop, ett utvecklingsbolag för populärmusik från Norrbotten. BD pop arbetar med såväl kontaktförmedling som delfinansiering och stöd till olika arrangemang. BD pop ägs av Norrbottens läns landsting och Norrbottenskommunerna Boden, Jokkmokk, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Överkalix och Övertorneå. Övriga kommuner i länet erbjuds att bli delägare om och när de vill.

Bland BD Pops verksamheter finns utbildningar, producentstöd, turnéstöd och marknadsstöd för exempelvis reklam⁷⁰. BD pop har två anställda popkonsulenter som kontinuerligt arbetar för att stödja musiker, producenter och arrangörer⁷¹. BD Pop hjälper även till med digital distribution – via Diginorth kan lokala band och artister tillgängliggöra sin musik på streamingtjänster som Spotify⁷².

⁶⁹ About us, Talent Coach+ 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.talentcoach.se/about-us/>

⁷⁰ Musik från Norrbotten, BD pop 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.bdpop.se/om-bd-pop/7/0/>

⁷¹ Popkonsulenterna, BD Pop, 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.bdpop.se/popkonsulenterna/21/0/>

⁷² Diginorth, BD Pop 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.bdpop.se/diginorth/10/0/>

4.3 Regioner, landsting och näringsliv

4.3.1 Regioner och landsting

Även regioner och landsting kan, utanför samverkansmodellen, ge stöd till kultur som exempelvis poparrangemang. I likhet med kommunerna är detta dock ett frivilligt åtagande. Mycket räknas in under landstingens kulturstöd. 2013 gick 27 % av stödet till folkbildning och folkrörelser och 26 % till teater och dans. Stödet till musik var 15 % av totalsumman, en siffra utan vidare uppdelning i olika former av musik⁷³.

4.3.2 Näringslivet

Utanför statliga, kommunala och regionala medel finns stöd och sponsring från näringslivet, vilket motsvarar cirka en procent (1 %) av kulturens samlade finansiering⁷⁴. Även för pengar från den här typen av aktörer är det dock primärt stora kulturinstitutioner som blir aktuella. Myndigheten för kulturanalys skriver i en rapport från 2013:

”Starka varumärken och stora kulturinstitutioner med stor publik eller många besökare anses ha enklare att attrahera näringslivets intresse än mindre kulturverksamheter. Att få till stånd samarbeten med näringslivet kräver ofta att kulturverksamheten kan erbjuda ett exponeringsvärde för företaget.”⁷⁵

I samma rapport leder insikten ovan till en definitiv slutsats:

”De resultat som framkommer i denna studie tyder på att det är de välbesökta kulturinstitutionerna med väletablerade varumärken som har de största möjligheterna att vidga finansieringen med hjälp näringslivet, medan mindre kulturverksamheter sällan har samma möjligheter att attrahera näringslivets intresse.”⁷⁶

En annan intressant slutsats är samspelet mellan olika former av stöd. För att exempelvis en mindre festival eller en klubb för livemusik ska kunna få sponsring från näringslivet krävs att andra aktörer redan gjort ett ekonomiskt hållbart upplägg möjligt. Myndigheten för kulturanalys skriver:

”En förutsättning för att kunna generera medel från näringslivet är att det finns en stabil grundfinan-

⁷³ Samhällets utgifter för kultur 2012-2013, Kulturfakta 2014:2, Myndigheten för kulturanalys, 2014

Webblänk (april 2016):

<http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2014/11/Samhällets-utgifter-för-kultur-2012-20131.pdf>

⁷⁴ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁷⁵ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁷⁶ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

siering för verksamheten, samt riktade resurser för att arbeta med extern finansiering. Det kan därmed antas att det finns en ömsesidighet mellan en stabil offentlig finansiering av kultur – som inte bär sig på marknadens villkor – och kulturens möjlighet att gå in i samarbeten med näringslivet.”⁷⁷

Att bygga en strategi för att få in externa pengar i kulturarrangemang skulle alltså potentiellt höja chanserna att näringslivets insats växer från någon enstaka procent och blir en mer pålitlig och långsiktig del i finansieringen. Men då krävs att exempelvis kommuner, regioner och landsting aktivt arbetar för att skapa sådana förutsättningar. Detta är dock ingenting som idag återfinns i de regionala kulturplanerna⁷⁸. Behovet av en trygg grundfinansiering sträcker sig dessutom bortom sponsring från näringslivet – och spelar in även vid ansökningar om annat stöd. Myndigheten för kulturanalys skriver:

”Det har framkommit att en stabil grundfinansiering även är centralt i relation till andra externa finansierare än näringslivet – såsom EU, Allmänna arvsfonden och Postkodlotteriets kulturstiftelse – som också de tar organisationernas övergripande finansiella situation i beaktande i anslagsförfarandet.”⁷⁹

Som vi visat tidigare i den här publikationen finns många nyttor och vinster med arrangemang för popmusik – och det finns även möjligheter att bredda finansieringen. För detta krävs dock ett långsiktigt stöd från stat, kommun och/eller region/landsting. Att utveckla festivaler och klubbverksamheter/återkommande spelningar skulle bli lättare och gå snabbare med nya former av stöd som tar detta i beaktning.

⁷⁷ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁷⁸ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁷⁹ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

5. Europeisk utblick

5.1 Sveriges unika utgångspunkt

Sveriges unika infrastruktur med studiecirkel för musikgrupper, billiga och tillgängliga replokaler och goda inspelningsmöjligheter genom studieförbunden gör att vi har en hög basnivå där musikutövarna i triangelns nedre del (2.2) håller hög kvalitet. På den här nivån finns också många speltillfällen för de yngre musikgrupperna, i studieförbundens regi. Samma typ av breda stöd saknas dock för mindre arrangörer och musikföreningar som skapar scener där band och artister som kommit lite längre kan uppträda och göra sin musik tillgänglig för allmänheten. Detta skapar en obalans med en stor outnyttjad potential. Många musikgrupper försöker därför ta sig utomlands för att hitta speltillfällen som utvecklar dem och möjliggör avancemang från amatörnivå till semiprofessionell verksamhet och slutligen till drömmen om att kunna leva på sin musik. Det verkar alltså som om det finns fler spelmöjligheter i pyramidens mellanskikt (2.2) i andra länder. Vad beror det på? Är det endast en effekt av större invånarantal och färre musikutövare, vilket ger större potentiell publik och lönsamhet? Eller kan det vara så att andra länder arbetar annorlunda när det gäller stöd och struktur för mindre konsert- och festivalarrangörer?

5.2 Fyra nedstick

5.2.1 Storbritannien och England

I England finns en ambition om en tredelad finansiering för kulturarrangemang – det handlar om offentliga medel, privat finansiering och intäkterna som arrangemangen genererar. I siffror från 2013 står emellertid offentliga medel för 41 % och privata medel landar på 11 %⁸⁰. Intäkter från arrangemangen står för resterande procent och är alltså den största finansieringen. 2015 omsatte exempelvis enbart Englands festivaler 296 miljoner pund⁸¹.

Kulturrådets engelska motsvarighet, Arts Council, fokuserar på vikten av återkommande arrangemang och samspelet mellan olika former av stöd – och har förutom de egna stödformerna en resursbank för påverkansarbete där målet är att skapa regionalt stöd och sponsring för bland annat spelningar och festivaler⁸². Arts Council har också ett så kallat ”momentumstöd” – i samarbete med bland andra Spotify – där artister och band kan få ekonomiskt stöd för att möjliggöra mindre turnéer – med det uttalade målet att de ska kunna ta nästa kliv i sin utveckling⁸³. Fonden ger också bidrag till festivaler och klubbar.

⁸⁰ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):
http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁸¹ Why culture matters, making the case: Festivals, Arts Council England, 2016
Webblänk (maj 2016):
<http://www.artscouncil.org.uk/making-case/value-art-and-culture>

⁸² Make the case – Advocacy toolkit, Arts Council England, 2016
Webblänk (maj 2016):
<http://www.artscouncil.org.uk/why-culture-matters/making-case> <

⁸³ About Momentum Music Fund, PRS Foundation, Arts Council England, Spotify, 2016

Arts Council England har identifierat värdet av kulturarrangemang utanför landets större städer och arbetar med strategier för att jämna ut bidragen och skapa en hållbar infrastruktur för arrangemang även på landsbygden. 2013 var det totala kulturstödet från Arts Council England 757,5 miljoner pund. 15, 2 % av medlen öronmärktes för utveckling i glesbygd (114,3 miljoner pund). Åtgärden är dock inte enbart framåtsträvande utan också en kompensatorisk åtgärd då de lokala kulturstöden under samma period sjönk med 28 % (med ytterligare 10 % minskning uppskattad för 2016)⁸⁴.

Intresseorganisationen Music Venue Trust bevakar och arbetar för mindre livesceners intressen i Storbritannien. Grundaren Mark Davyd förklarar varför de här mindre scenerna är så viktiga:

”The small music venue circuit is the breeding ground of British Music. It’s where musicians learn their craft, what works, what doesn’t, it’s where they build the fan bases that take them to the labels that export them across the world. It’s not an exaggeration to say that the small venue circuit is the foundation stone of UK Live Music, a multi-million pound industry employing hundreds of thousands of people across the world, all starting from that first faltering step onto a tiny stage. We have to act together to ensure UK musicians and music fans continue to have access to this essential part of UK music heritage.”⁸⁵

Kortfattat: de små musikscenerna är startpunkten för brittisk musik, där musiker lär sig sitt yrke och vad som fungerar och inte fungerar. Det är här de bygger sin fanbase, som möjliggör export till resten av världen. Scenerna är basen för Storbritanniens musikindustri, som försörjer hundratusentals människor över hela världen. Allt börjar med ett bands första stapplande steg på de små scenerna. Det är viktigt att vi även fortsättningsvis har kvar den här nödvändiga delen av musiklivet.

The Music Venue Trust kämpar mot en oroande utveckling. Bara i London har 35 % av livescenerna försvunnit sedan 2007. Men efter en rapport som beskriver den nedåtgående trenden är Londons borgmästarkontor nu beredda att vidta åtgärder för att vända utvecklingen. En del av problematiken är lokalyror och konflikter som uppstår när områden gentrifieras – nya lägenheter byggs i områden som tidigare huserat många musikklubbar och klagomål om ljudnivåer och störningar samverkar med fastighetsägarnas ambitioner att omvandla fler lokaler till lägenheter. Nu skapas nätverk och dialog mellan såväl fastighetsägare, boende, affärsinnehavare och musikaktörer för att tillsammans skapa förutsättningar för att behålla stadens musikutbud – som beräknas vara värt 600 miljoner pund årligen. Att områden blir populära och attraktiva för köpstarka individer är sammanlänkat med kulturutbudet och de kreativa näringarna – att samma utveckling sedan skapar problem för kulturaktörer är därför kontraproduktivt.

London har tillsatt en speciell ”taskforce” (ungefär: utredningsgrupp) för att arbeta vidare med

Webblänk (maj 2016): <http://www.prsformusicfoundation.com/funding/momentum-music-fund/>

⁸⁴ Arts Council England and communities living in rural England – a position statement, Arts Council England, 2014
Webblänk (maj 2016):
http://www.artscouncil.org.uk/sites/default/files/download-file/Position_statement-The_Arts_Council_and_communities_living_in_rural_England_April_14.pdf

⁸⁵ What is the Music Venue Trust – Trustees – Mark Davyd, The Music Venue Trust, 2016
Webblänk (maj 2016):
<http://musicvenuetrust.com/about/>

frågan. I rapporten ”London’s grassroots music venues – rescue plan” lämnade de en första åtgärdslista i slutet av förra året⁸⁶. I rapporten står bland annat följande:

”The research and development function that grassroots music venues undertake has not been properly supported. There is now a need to rebuild London’s grassroots venues and invest in new talent so that all parts of the music industry ecosystem return to full health.

The Taskforce has proposed a rescue package for music venues that address these problems. This follows extensive consultation with government, local authorities and the music industry.

The report also sets out an ambition to create new venues and harness the benefits of London’s tourism boom through new promotional campaigns.

But most importantly the Taskforce calls for a change in the way we think about music venues. Grassroots music venues are cultural spaces, risk-takers, hubs of innovation and place-makers. They need to be recognised as such in policy documents. Music venues also need to enter the day-to-day conversations of economists, planners, licensors, police, tourism experts, culture professionals and music industry decision makers.”⁸⁷

Kortfattat: utvecklingsarbetet, som små livescener står för, har inte varit tillräckligt erkänt. Nu behöver vi återuppbygga Londons livescen så att musikindustrins ekosystem förblir intakt. Bland annat ska nya scener skapas och kampanjer implementeras för att exponera utbudet för turister. Musikarrangörerna är risktagare och skapar kulturella utrymmen för innovation. De behöver erkännas i policydokument och utvecklingsplaner.

Bland åtgärder som nu diskuteras finns idéer om regler för störande ljud som i korthet innebär att den befintliga ljudnivån i ett område ska anses vara godtagbart och nya boende måste acceptera detta när de flyttar in. På samma sätt måste exempelvis en ny musikklubb som etableras i ett område respektera den tidigare ljudnivån som standard och anpassa sig efter detta. Ansvaret ligger på den inflyttade parten⁸⁸. Ett annat förslag skulle ge möjligheter att märka vissa scener och byggnader som ”värdefulla för lokalsamhället”, vilket skulle försvåra omvandling och försäljning av lokaler som idag huserar musikevenemang⁸⁹. Även olika skattelättnader och liknande åtgärder diskuteras för att möjliggöra små aktörers ekonomi. Staden bör också ta en mer aktiv roll i att marknadsföra mindre evenemang och spelningar⁹⁰.

⁸⁶ Mayor acts on rescue plan to save London’s Music Venues, Music Venue Trust, 2016
Webblänk (maj 2016): <http://musicvenuetrust.com/london-taskforce/>

⁸⁷ London’s grassroots music venues – rescue plan, Greater London Authority, 2015
Webblänk (maj 2016):
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/londons_grassroots_music_venues_-_rescue_plan_-_october_2015.pdf

⁸⁸ London’s grassroots music venues – rescue plan, Greater London Authority, 2015
Webblänk (maj 2016):
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/londons_grassroots_music_venues_-_rescue_plan_-_october_2015.pdf

⁸⁹ London’s grassroots music venues – rescue plan, Greater London Authority, 2015
Webblänk (maj 2016):
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/londons_grassroots_music_venues_-_rescue_plan_-_october_2015.pdf

⁹⁰ London’s grassroots music venues – rescue plan, Greater London Authority, 2015
Webblänk (maj 2016):

Londons förre borgmästare, Boris Johnson, säger såhär om värdet av musikklubbarna:

”From the Rolling Stones to David Bowie, the Clash to Oasis and Ed Sheeran to Adele, grassroots music venues have played a key role in enabling some of the biggest names in music to develop as artists and to build audiences. They are the incubators for the stars that go on to pack stadiums in London and across the world.”

(Kortfattat: från artister som Rolling Stones till David Bowie – de små musikscenerna har skapat förutsättningar för några av de största namnen i musikbranschen. Scenerna är en förutsättning för artister som sedan kan fylla stora arenor.)

5.2.2 Frankrike

I Frankrike finns en stark tradition av statlig kulturfinansiering. 2013 uppgick de statliga medlen till 8,5 miljarder euro. På grund av Mécénat-lagen (som tillåter företag att dra av 60 % av donationer till bland annat kulturorganisationer) var näringslivets bidrag till kulturen 500 miljoner euro (cirka 25 % av näringslivets totala donationer inom samhällsområden). Även privatpersoner kan göra skatteavdrag för kulturdonationer (66 %). Franska staten kompletterar alltså sina egna kulturmedel genom att stimulera företag och privatpersoner genom skattelättnader⁹¹.

Terrordåden i Paris under 2015, där bland annat 90 människor dog på en konsert, har fått konsekvenser för musikarrangörer. Spelningar har ställts in och det pågår en debatt om säkerhetsbehoven, något som hotar att öka kostnaderna för musikarrangörer⁹².

5.2.3 Tyskland

Tyskland har en federal struktur som gör det svårt att kartlägga stöd på ett sätt som blir jämförbart med exempelvis Sverige. Kulturens finansiering ligger främst på kommunal nivå, sedan på delstaterna och i sista hand hos staten. Nivåerna använder sig av olika definitioner för vad som ingår i kulturbegreppet och stöden skiljer sig också åt mellan olika delar av landet. Siffror från svenska myndigheten för kulturanalys visar dock en uppskattning av den tyska fördelningen 2009 – då var det totala offentliga stödet för kultur i Tyskland 9,1 miljarder euro (4,1 miljarder på kommunal nivå, 3,8 miljarder för delstaterna och 1,2 miljarder på den federala nivån). Den privata sektorn bidrog samma år med 1,2 miljarder euro. Efter finanskrisen har både offentliga och privata medel till kulturen minskat drastiskt⁹³.

https://www.london.gov.uk/sites/default/files/londons_grassroots_music_venues_-_rescue_plan_-_october_2015.pdf

⁹¹ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁹² Justin Scheck, Ben Cohen, Ellen Emmerentze Jervell – Paris attacks show vulnerability of music venues, The Wall Street Journal, 2015

Webblänk (maj 2016):

<http://www.wsj.com/articles/paris-attacks-show-vulnerability-of-music-venues-1447623096>

⁹³ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013
Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

Nätverksorganisationen Livekomm arbetar för att underlätta för tyska popmusikarrangörer. Bland annat bedrivs påverkansarbete för att skapa förståelse för arrangörernas ekonomiska villkor – och organisationen stöder också högskolestudenter som vill skriva uppsatser om den tyska livemusikscenen. Ett framgångsrikt lobbyarbete har genomförts för att få till stånd ett investeringsprogram för konsertarrangörer, vilket har resulterat i 1,5 miljoner euro i sökbara medel från kultur- och medieministeriet – som kan användas bland annat för införskaffande av ljud- och ljussystem⁹⁴.

5.2.4 Nederländerna

I Nederländerna finns en uttalad vision att öka andelen privat finansiering inom kultursektorn, något som uppmuntras genom olika ekonomiska incitament. Sponsring och donationer är avdragsgilla för företag – och ytterligare ändringar i lagstiftningen ska göra det än mer attraktivt för företag som vill arbeta med arrangörer. Det är till viss del en fråga om ett skifte, då offentliga medel till kulturarrangemang minskade med 200 miljoner euro 2013 och ytterligare nedskärningar är aktuella 2016. Sedan 2013 måste kulturaktörer som vill ha offentliga medel också generera egna intäkter på mellan 17,5 och 21 % vilket kan tolkas som ytterligare ett steg mot en kultur som kan bära mycket av sina egna kostnader och som integreras med näringslivet⁹⁵. För att skapa en ny affärsanda i kulturvärlden har Nederländerna lanserat ett program för kulturentreprenörskap med rådgivning för arrangörer och kulturutövare – och forskning om sektorn⁹⁶.

I svenska myndigheten för kulturanalys omvärldsbevakning från 2013 finns uppgifter om Nederländernas offentliga kulturbudget 2009 – då de kombinerade medlen från stat, kommuner och regioner överskred 3 miljarder euro. Samma år bidrog den privata sektorn med 454 miljoner euro⁹⁷.

En annan åtgärd för att underlätta för musikklubbar och konsertarrangörer i Nederländerna är de ”nattborgmästare” som många städer instiftat. Deras roll är att bygga goda relationer med boende, affärsinnehavare, polis och andra aktörer som har intressen i nattlivet. En av de viktigaste funktionerna för nattborgmästarna är att lösa konflikter som exempelvis höjda hyror, klagomål på höga ljudvolymmer och stökiga konsertbesökare⁹⁸.

⁹⁴ LiveMusikKommission, Verband der Musikspielstätten in Deutschland e.V, Livekomm 2016

Webblänk (maj 2016):

<http://www.livemusikkommission.de>

⁹⁵ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁹⁶ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁹⁷ Kulturlivet, näringslivet och pengarna, En omvärldsanalys, Rapport 2013:3, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2013/11/Kulturlivet-naringslivet-och-pengarna_slutlig1.pdf

⁹⁸ London's grassroots music venues – rescue plan, Greater London Authority, 2015

Webblänk (maj 2016):

https://www.london.gov.uk/sites/default/files/londons_grassroots_music_venues_-_rescue_plan_-_october_2015.pdf

5.3 Europeiska samarbeten

Idag finns ingen central intresseorganisation som driver popmusikarrangörernas frågor på EU-nivå – och som har medel att ha personal och kontor på plats i Bryssel. I en kontext där nästan alla branscher och intresseområden har intresseorganisationer på plats i den belgiska huvudstaden är den typen av representation viktig. Det betyder dock inte att det inte finns europeiska samarbeten för livemusiken, med ambitioner att påverka EU.

5.3.1 Live DMA

Live DMA är ett europeiskt nätverk för popmusikarrangörer och festivaler som har växt fram de senaste åren. Nyligen anslöt även Livemusik Sverige till nätverket och ambitionen är att växa ytterligare⁹⁹. Europeiska kommissionen har arbetat med Live DMA för ESCO-kartläggningen, där kunskaper och kompetenser länkas och kartläggs i olika yrken. Live DMA var ensamma om att representera populärmusiken bland tillfrågade kulturorganisationer – ett bevis både på behovet och betydelsen av en europeisk intresseorganisation¹⁰⁰.

Förra året publicerade Live DMA resultatet av en enkätundersökning som genomförts bland medlemmarnas nätverk. De flesta som svarat är mindre arrangörer av musikklubbar och livescener. Baserat på svaren som inkommit har Live DMA gjort en uppskattning för alla sina anslutna scener (1108 arrangörer). Beräkningen visar att trots att det inom nätverket erbjuds 241 500 uppträdanden årligen med över 25 miljoner besökare så är de ekonomiska marginalerna små; intäkterna och utgifterna tar i princip ut varandra och endast med hjälp av 58 500 volontärer (att jämföras med betald personal; 16 500 personer) blir det här massiva kulturutbudet möjligt¹⁰¹.

5.3.2 Liveurope

Liveurope är ett annat initiativ för konsertarrangörer som vill hjälpa band och artister i utveckling, med fokus på unga akter. 2013 fick nätverket EU-medel för att utveckla europeiska samarbeten, vilket bland annat möjliggör gemensamma turnésatsningar¹⁰².

5.3.3 ILMC

ILMC är en internationell konferens för livemusikbranschen¹⁰³. Under årets upplaga diskuterades

⁹⁹ Audrey Guerre – Live DMA European Network of Music Venues and Festivals,, Live DMA 2014
Webblänk (maj 2016): <http://www.vnpf.nl/media/files/presentations-for-partners.pdf>

¹⁰⁰ Activities, 2014-2015, Live DMA, 2016
Webblänk (maj 2016): <http://www.live-dma.eu/projects/>

¹⁰¹ Live DMA Survey 2015, Live DMA 2015
Webblänk (maj 2016):
<http://www.live-dma.eu/survey/>

¹⁰² Fabien Miclet, join forces and work together, blog a38, 2016
Webblänk (maj 2016):
<http://blog.a38.hu/2015/07/16/fabien-miclet-join-forces-and-work-together/>

¹⁰³ ILMC28, ILMC 2016
Webblänk (maj 2016): <http://28.ilmc.com>

fler steg för att representera livemusikens intressen på europainivå.

5.4 Sverige är långt ifrån bäst

Det skulle gå att ta fram en helt fristående rapport bara om vad som görs i andra länder. Den här gången nöjer vi oss med de här exemplen och konstaterar att det i runtom i Västeuropa finns såväl en medvetenhet som viss stödstruktur för popmusiken. De tar den kanske på mer allvar? En annan tanke är att det kan finnas olika sätt att ge stöd till livescener – allt från skatteförmåner eller avdrag till åtgärder för att bygga broar mellan kulturen och näringslivet. Det tål att funderas på. Samtidigt måste kulturen vara fri. Det måste finnas en garant för att även popmusik får vara obekväm och utmanande.

6. Sociala effekter

6.1 Arrangörskap utvecklar individen och stärker gruppen

Alla som någon gång spelat i band eller arrangerat spelningar vet att popmusiken har många sociala effekter. Att exempelvis arrangera kräver färdigheter i samarbete, organisering och ekonomi och många människor har via arrangörsföreningar eller nätverk tillskansat sig sådana färdigheter. Att vara aktiv i föreningslivet öppnar sociala kontakter och är en brygga till såväl arbetslivet som det aktiva samhällsdeltagandet¹⁰⁴.

Att delta i kulturaktiviteter är också bra för den individuella hälsan. De som deltar i kulturaktiviteter rapporterar bättre hälsa, bättre livskvalitet och mindre ångest/depression. Befolkningsstudier visar dessutom att musik i social form förlänger livet och risken för hjärt-kärlsjukdomar minskar¹⁰⁵. Vissa rapporter menar att musik är viktigare för hälsan än idrott och motion – eftersom musik aktiverar hela hjärnan¹⁰⁶.

Musikarrangemang har historiskt varit viktigt för de svenska folkrörelserna. Såväl arbetarrörelsen som nykterhetsrörelsen och frikyrkorna använde musik som ett sätt att skapa gemenskap och bygga framtidstro¹⁰⁷.

6.1.1 Socialt kapital

Forskarna Johan Söderman och Johan A. Lundin har i många år ägnat sig åt att undersöka musikens samhälleliga effekter på Malmö högskola. För att förstå vad som händer mellan människor som exempelvis arrangerar någonting tillsammans måste en först bekanta sig med begreppet ”socialt kapital”. Lundin och Söderman förklarar:

*”När människor träffas, umgås och samarbetar skapas tillit dem emellan, vilket även gynnar samhället i stort. Ett sätt att sätta namn på de värden som då uppkommer är att tala om socialt kapital. Socialt kapital har positiv påverkan på ekonomisk tillväxt, lycka, hälsa, demokrati, politiskt och samhälleligt engagemang och fungerar brottsförebyggande.”*¹⁰⁸

¹⁰⁴ Mirella Pejic, Thor Rutgeresson – Demokratimodellen, Trinambai, 2015

¹⁰⁵ Inna Sevelius – Musik kan stärka din hälsa, Folkhälsan, 2015
Webblänk (maj 2016):
<http://www.folkhalsan.fi/sv/startside/Data/Globala-Nyheter/Musik-kan-starka-din-halsa/>

¹⁰⁶ Sonja Rundt – Musik är bättre för hälsan än idrott, Yle Nyheter, 2013
Webblänk (maj 2016):
<http://svenska.yle.fi/artikel/2013/11/01/musik-ar-battre-halsan-idrott>

¹⁰⁷ Johan A. Lundin, Johan Söderman – Unity, Hiphop, socialt kapital och lärande i Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet Vuxenskolan 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.sv.se/globalassets/sv-vast/pdf/forskningsrapport20unity.pdf>

¹⁰⁸ Johan A. Lundin, Johan Söderman – Unity, Hiphop, socialt kapital och lärande i Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet Vuxenskolan 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.sv.se/globalassets/sv-vast/pdf/forskningsrapport20unity.pdf>

När en har greppat det här generella konceptet kan socialt kapital brytas ner i två huvudgrupper:

*”Den amerikanske statsvetaren Robert Putnam skiljer på överbryggande socialt kapital och anknytande socialt kapital. Det överbryggande sociala kapitalet är inkluderande och innefattar människor som är olika till exempel beträffande ålder, kön, etnicitet, socioekonomisk klass eller religion. Det anknytande sociala kapitalet kännetecknas däremot av att det är exkluderande och består av personer som i stor utsträckning är varandras likar. Individerna behöver båda typer av sociala sammanhang. Det anknytande sociala kapitalet skapar en känsla av trygghet och igenkännande, medan det överbryggande kapitalet har en större potential att öppna för nya möjligheter i livet. På samhälls nivå är särskilt det överbryggande sociala kapitalet som tillskrivs stor betydelse för de samhällsligt goda effekterna som socialt kapital sägs ha.”*¹⁰⁹

Att arbeta med musikarrangemang skapar möjligheter för både de här typerna. Ofta arbetar människor med musikevenemang därför att de delar ett gemensamt intresse, exempelvis kärleken till en viss musikgenre. I förlängningen krävs dock interaktion med andra för att arrangemanget ska lyckas. Gruppen behöver både lära sig att arbeta tillsammans och att samarbeta med andra aktörer. De behöver söka nya kunskapsytter, inhämta ytterligare kunskap och skapa nya samarbeten. Ofta måste de också förklara varför arrangemanget är viktigt och varför det också är nyttigt för andra.

Popmusiken är full av subkulturer och distinkta uttryck, något som har ett eget och unikt värde:

*”För den franske sociologen Pierre Bourdieu är det sociala kapitalet en av många materiella och symboliska tillgångar. Han räknar också med ekonomiskt- och kulturellt kapital. Det senare avser förtrogenhet med den erkända kulturen och ett kultiverat språkbruk. Musikforskaren Sarah Thornton har myntat begreppet subkulturellt kapital som avser de kunskaper någon har om en specifik subkultur och dess språkbruk.”*¹¹⁰

Genom sitt arrangerande får de inblandade användning för sina specifika kunskaper om subgenrer och smala kulturer – men de måste också inhämta vidare begrepp och lära sig språket som exempelvis används av kommuner och institutioner. Deras subkulturella kapital kommer till användning och stärks samtidigt som deras bredare, kulturella kapital utvecklas.

6.1.2 Informellt lärande

Numera finns flera utbildningar för arrangörskap och det finns YH-utbildningar för att bli kulturprojektledare. Men för kompisgängen som samlas för att arrangera en festival eller för banden som går samman för att starta en egen klubb handlar mycket av arrangerandet om informellt lärande – något som ger möjligheter även för studieovana att tillskansa sig viktiga kunskaper om exempelvis projektledning, budgetering och marknadsföring. Vi lär oss alla på olika sätt – men när människor går samman för att skapa kulturevenemang är motivationen oftast

¹⁰⁹ Johan A. Lundin, Johan Söderman – Unity, Hiphop, socialt kapital och lärande i Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet Vuxenskolan 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.sv.se/globalassets/sv-vast/pdf/forskningsrapport20unity.pdf>

¹¹⁰ Johan A. Lundin, Johan Söderman – Unity, Hiphop, socialt kapital och lärande i Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet Vuxenskolan 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.sv.se/globalassets/sv-vast/pdf/forskningsrapport20unity.pdf>

lust och passion. Ove Sernhede från Göteborgs Universitet har länge forskat om den här typen av processer. Sådär beskriver han lärandet i ett hiphopkollektiv som både spelar in musik och arrangerar spelningar:

”/.../ Direkt uppenbart är att det utvecklas flera praktiska färdigheter /.../ Det handlar om att lära sig hantera Q-baseprogram i datorn, att spika och iordningställa replokallstudio, att hantera filmkameror, att göra hemsida till www, att inreda en möteslokal och mycket annat. Det utvecklas också vad vi skulle kunna kalla administrativa förmågor /.../ medlemmar lär sig administrera studiecirkel, att hantera föreningens ekonomi, att ordna och hålla i möten, att sköta annonsering av olika arrangemang och så vidare. Därutöver utvecklas via relationen till den yttre, objektiva sociala realiteten, också en del betydande kognitiva kunskaper. Det handlar då om närmast sådana självklarheter som att man måste skaffa sig kunskap om det man vill ge uttryck för i en text /.../ Alla dessa lärotyper som rör praktiska, administrativa och kognitiva förmågor är sådana vi associerar till lärande eftersom det just är denna typ av lärande som är mest framträdande i skolan. Men till skillnad från skolan sker detta lärande i kollektivet med utgångspunkt i syfte att tillfredsställa subjektivt upplevda behov.”¹¹¹

6.1.3 Professionella amatörer

Kanske är det på grund av den här kollektiva lärprocessen som musikrelaterade samarbeten funnit en självklar plats inom folkbildningen. Såväl musikgrupper som arrangörsföreningar får stöd och hjälp hos studieförbunden, men då befinner vi oss återigen i botten av pyramiden från inledningen (2.2). När de här aktörerna tar steget in i den semiprofessionella delen av pyramiden (mittendelen) äntrar de plötsligt en värld som är skapad efter den institutionaliserade kulturen¹¹². Trots detta arbetar de på, höjer sin nivå och kvaliteten på det som skapas – och skapar mervärde för andra aktörer som är bättre positionerade att skörda de ekonomiska effekterna av arbetet. Anledningen är att dessa semiprofessionella kulturarbetare har en annan syn på arbete – det är inte bara en fråga om inkomst, det är kärleken till skapandet och arrangemanget som styr¹¹³. Elin Borrie har i sin magisteruppsats (Linköpings Universitet) försökt utforska och definiera kulturutövarna i gränslandet mellan professionell och amatör:

”/.../ Att något utförs på ett amatörmässigt vis brukar ofta innebära ett mått av tafflighet oavsett om det är en yrkesperson som ligger bakom eller ej. Omvänt kan göra något proffsigt innebära att en icke yrkesverksam har ett förhållningssätt och besitter en kunskap som är att likställa med en yrkesverksams.”¹¹⁴

¹¹¹ Ove Sernhede – Territoriell stigmatisering, ungas informella lärande och skolan i det postindustriella samhället, Utbildning och demokrati (vol 18 nr 1), 2009
Webblänk (maj 2016):
http://www.gu.se/infoglueCalendar/digitalAssets/1774960288_BifogadFil_Utb&dem-art%202.pdf

¹¹² Elin Borrie – Landet mitt emellan proffs och amatör, Linköpings Universitet, 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:577770/FULLTEXT01.pdf>

¹¹³ Elin Borrie – Landet mitt emellan proffs och amatör, Linköpings Universitet, 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:577770/FULLTEXT01.pdf>

¹¹⁴ Elin Borrie – Landet mitt emellan proffs och amatör, Linköpings Universitet, 2012
Webblänk (maj 2016):
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:577770/FULLTEXT01.pdf>

Borrie nosar här på en definition av kulturen utifrån kvalitet snarare än vilken inkomst den ger utövarna eller vilken formell utbildning utövarna har. Hon använder begreppet pro-am – en term för någon som utför en hobbyssysla efter professionella standarder:

”/.../ Pro-ams är hängivna, har byggt upp skicklighet under en lång karriär och gjort uppoffringar för att nå dit de är.”¹¹⁵

Att en sektor eller en bransch inte har strukturer för att till fullo livnära aktörerna i mellanskiktet behöver alltså inte ha med kvaliteten på arrangemangen att göra – eller för den delen indikera att mervärdet och lönsamheten är begränsad. Däremot kan en argumentera för att det är i just det här pro/am-skiktet som utvecklingen sker och nya idéer föds. Ove Sernhede menar att det är det som nu sker när grupper i förorterna börjar arrangera och bilda nätverk. Han beskriver det som *”ett slags gatans universitet”¹¹⁶*. Överlag menar Sernhede att musikarrangemang är med och driver samhället framåt, något som Bettina Nielsen bygger vidare på i sin uppsats om arrangörskap hos unga (Örebro Universitet). Hon hänvisar till Sernhede i sin sammanfattning, och kopplar resonemangen till slutsatserna från djupintervjuer med unga arrangörer i Västerås:

”/.../ Musik och möten skapar upplevelser och känslor. Vi reagerar olika och därmed utvecklas vi genom utbyte av känslor och tankar med våra medmänniskor. Med flera synvinklar och idéer kan den kreativa kunskapen utökas och därmed bidra till en utveckling, därför poängteras det ofta att allas kompetenser ska tas tillvara där alla har sitt egna perspektiv och uppfattning. Detta utbyte av information kan sedan sätta fart på en process, där idéer, visioner och mål blir till verklighet i praktiken.

Även vikten av integration spelar en central del i välmående och en känsla av tillhörighet. Inte minst inom de politiska ramarna nämns begreppet integration och integrering för att eliminera segregationen som råder i dagens samhälle. I kulturella utbyten som i projekt, evenemang, föreställningar och dylikt har integrationen stått i centrum för att skapa möten människor emellan.”¹¹⁷

Det som händer när människor lär, utvecklas och växer i sådana kontexter är, likt i andra samhällsområden, en vilja att ta nästa steg och komma vidare i sitt utövande. Men eftersom drivkraften inte är ekonomisk eller på annat sätt traditionell kan målbilden se annorlunda ut, enligt Bettina Nielsen:

”/.../ Istället för att följa ett mönster som att exempelvis skaffa familj, barn och hus så kan andra alternativ innebära att resa runt jorden med en väska och utöva musik. Detta innebär att kärriärsträvande har bytts ut mot något som anses vara mer betydelsefullt, nämligen att känna ett välbefinnande och ägna sig åt något som man intresserar sig för.”¹¹⁸

¹¹⁵ Elin Borrie – Landet mitt emellan proffs och amatör, Linköpings Universitet, 2012

Webblänk (maj 2016):

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:577770/FULLTEXT01.pdf>

¹¹⁶ Mats Fahlgren – Kunskap, ett starkt vapen mot förortens kriminalitet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, 2015

Webblänk (maj 2016):

<http://forte.se/artikel/kunskap-ett-starkt-vapen-mot-forortens-kriminalitet/>

¹¹⁷ Bettina Nielsen – Gathering Västerås, att uppmuntra arrangörskap hos unga, Örebro Universitet, 2015

Webblänk (maj 2016):

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:866873/FULLTEXT01.pdf>

¹¹⁸ Bettina Nielsen – Gathering Västerås, att uppmuntra arrangörskap hos unga, Örebro Universitet, 2015

6.2 Arrangemangen stärker samhället

Musik- och kulturarrangemang har inte bara inverkan på de individer som är aktiva i arrangerandet, utan även på lokalsamhället runtomkring. Bortom ekonomiska effekter går det att se tydliga sociala effekter i samhällen och områden med en mångfald av kulturarrangemang. En femårsstudie av områden med en hög andel låginkomsttagare i Chicago, USA, visar detta tydligt:

*”Studien visar statistiska samband mellan en hög aktivitet inom informell och amatörkultur och social stabilitet och förbättring i områdena. Jämfört med områden med en låg kulturell aktivitet hade områden med en hög aktivitet en lägre grad av utflyttning, högre betyg för barn i grundskolan, en större sänkning av brott mot personer och egendom. Forskarna menar att orsakerna till detta är att kultur bidrar till att göra offentliga rum trevliga, skapar gemensamma upplevelser och uppmuntrar möten mellan generationer.”*¹¹⁹

6.2.1 Studieförbunden kopplar greppet

Som tidigare nämnts i den här publikationen är studieförbunden omistliga för infrastrukturen som gör det möjligt att spela och utvecklas i band. Men studieförbunden spelar också en stor roll när det kommer till livemusiken – inte bara för amatörmusik utan också i den semiprofessionella sfären (pyramidens mittendel, se 2.2). 2014 gick 8.7 miljoner människor på konserter (en unika deltagare) som studieförbunden var med och arrangerade. För att belysa detta samlade studieförbunden under oktober 2015 olika musikarrangemang runtom i landet under samma flagg och deklarerade sig som arrangör av Världens största musikfestival¹²⁰.

Studieförbunden lyfte också fram sin roll för livemusiken under Almedalen 2015 och menade på att det behövs stöd och samarbete från stat, kommuner och landsting för att livemusiken ska utvecklas. Men utöver att möjliggöra arrangemang och konserter menar studieförbunden att de sätter musiken i en större kontext. Via sin roll i arrangerandet av popmusik kan studieförbunden lyfta frågor som jämställdhet inom musikbranschen – och använda musiken för att skapa möten mellan olika grupper och manifestera mot rasism och intolerans¹²¹:

*”Det pågår en mängd satsningar för ett inkluderande och jämställt musikliv. Målet för folkbildningen är att erbjuda alla människor oavsett bakgrund och utbildningsnivå möjlighet att utvecklas. Studieförbunden vill med sin musikverksamhet öka närvaron i socioekonomiskt utsatta områden, arbeta med inkludering och bemötande, samt bryta mansdominansen som finns i vissa musikgenrer.”*¹²²

Webblänk (maj 2016):

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:866873/FULLTEXT01.pdf>

¹¹⁹ Kulturens värden och effekter, svensk scenkonst, 2010

Webblänk (maj 2016):

<http://www.svenskscenkonst.se/media/315849/2010-kulturens-vardens-och-effekter.pdf>

¹²⁰ Publikrekord, Studieförbunden, 2015

Webblänk (maj 2016):

<http://studieforbunden.se/medlemservice/material/kulturen-i-studieforbunden/musik/publikrekord/>

¹²¹ Publikrekord, Studieförbunden, 2015

Webblänk (maj 2016):

<http://studieforbunden.se/medlemservice/material/kulturen-i-studieforbunden/musik/publikrekord/>

¹²² Publikrekord, Studieförbunden, 2015

Musikarrangemang ger alltså kontaktytor och arenor för att lyfta samhällsfrågor och skapa gemenskap.

6.2.2 För musikens egen skull

”De svar, som genom historien givits på frågan ”Hur påverkar musiken övriga samhället?” är av i huvudsak två slag, som, åtminstone i sina allmänna versioner, inte på något sätt utesluter varandra. Den första typen av svar säger, att musiken är en kraft i samhällsbygget genom att den påverkar de enskilda människornas personligheter, speciellt de moraliska aspekterna. Det andra svarsalternativet går ut på att påverkan sker via människans meningsproduktion, dvs. hennes sätt att uppfatta verkligheten, eller, mera korrekt, skapa sin verklighet.”¹²³

Ovanstående stycke är ett citat av Lennart Nilsson, tidigare sekreterare i Svenska Jazzakademien (en numera nedlagd del av Svenska Jazz) och yttrades under ett seminarium om musikens betydelse, i Västerås 2002. Nilsson uttrycker på ett poetiskt sätt hur musik dels påverkar den enskilda människan och dels kan vara ett instrument för åsikter och samhällsförändring. Anna Lindal, tidigare prorektor vid Kungliga Musikhögskolan, deltog på samma seminarium. Hon fyllde på med att säga att musiken måste få vara sig själv nog, det vill säga att musiken inte behöver ha andra effekter för att ha ett existensberättigande. I ett vidare resonemang talade hon om problematiken i att musikarrangemang alltid måste kopplas till något annat för att få stöd.

Den här typen av resonemang lyfter en tidlös och evig fråga – vem är kulturen till för och ska den verkligen knytas till på förhand bestämda mål och effekter? Om detta kan en diskutera både länge och väl men på samma sätt som det är upp till var och en att skapa och utöva kultur av vilket syfte som helst är det också rimligt att demokratiska institutioner sätter specifika mål eller villkor för att dela ut stöd. Vårt gemensamma ansvar blir då att se till att de målen speglar samhällets och befolkningen och att alla intressen och perspektiv blir synliga. Men även med övergripande mål, som ökad delaktighet, demokrati eller mångfald, kan kulturens effekter vara svåra att följa upp då de inte alltid är omedelbara. Myndigheten för kulturanalys skriver:

”Det är svårt att identifiera effekter och orsakssamband i en kulturpolitisk kontext. Ofta finns många faktorer som har betydelse för de långsiktiga effekterna. Dessa faktorer kan såväl samspela med som motverka varandra. Ofta finns en mängd alternativa och samverkande förklaringar till att ett visst tillstånd uppstått. Det är därför viktigt att beakta externa faktorer som vid sidan av den förda politiken kan ha bidragit till resultatet.”¹²⁴

Eftersom de sociala effekterna – eller så kallade ”mjuka värden” – är svåra att kartlägga och kvantifiera är det ofta lättare att titta på konkreta värden, som besöksantal eller inkomster eller antal arrangemang. Men att bara utvärdera med sådana värden ger en inkomplett bild, enligt John Armbrecht som har forskat på kulturens samhälleliga effekter (Göteborgs Universitet):

Webblänk (maj 2016):

<http://studieforbunden.se/medlemservice/material/kulturen-i-studieforbunden/musik/publikrekord/>

¹²³ Lennart Nilsson – Music is not a mirror, it is a hammer, Lennart Nilsson, 2002

Webblänk (maj 2016):

<http://www.lennart-nilsson.se/musik-2/music-is-not-a-mirror-it-is-a-hammer/>

¹²⁴ Kulturanalys 2013, Myndigheten för kulturanalys, 2013

Webblänk (maj 2016):

http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2015/02/Kulturanalys_2013.pdf

”Ett allt för snävt synsätt på ekonomiska effekter riskerar att missa viktiga värden som kulturen skapar.”¹²⁵

Armbrecht menar att tillgången till kultur är viktig även om människor inte tar del av den:

”Enbart möjligheten att kunna göra ett besök, eller att den finns där som en tillgång för kommande generationer är också en typ av värde.”¹²⁶

Armbrecht leder tankarna till någonting väldigt viktigt – nämligen diskussionen om vilken typ av samhälle vi vill ha. Om vi tror på ett öppet, progressivt och fritt samhälle så är det givetvis en fördel om det finns en mångfald av kultur – även sådan kultur som en personligen kanske inte tycker om. Bortom den mest gångbara, kommersiella musiken eller musiken som anses finkulturell finns den obekväma musiken, den utmanande musiken, den smala musiken och den svåra musiken – för att bara nämna ett par exempel. Det är rimligt att tro att en sådan mångfald berikar samhället, utmanar samhället och driver samhället framåt. Men det är också rimligt att säga att ett sådant utbud har ett värde i sig, helt befriat från mervärden och effekter. I en marknadsekonomi blir det därför nödvändigt att fråga sig om vi gemensamt – via stat, kommun och region/landsting – vill säkra mångfalden och det breda utbudet, helt enkelt därför att vi tycker att det har ett eget och unikt värde.

6.2.3 Arrangörer blir entreprenörer och organisatörer

Robert Fréden skriver i antologin ”Mycket mer än bara rock” att han tidigare sällan reflekterade över de kunskaper han fått genom åren som aktiv i olika arrangörsföreningar. Men när han började läsa organisationsteori på högskolan förstod han att åren med Rockparty och Popkollo gett honom många kunskaper och kvaliteter som gynnat både honom själv och de sammanhang han varit verksam i¹²⁷.

I samma antologi skriver Åsa Johnsen (Popkollo) om den rörelse och det engagemang som växer fram när musiken kombineras med visioner om jämställdhet och behovet av lika möjligheter¹²⁸. Det blir tydligt att musik engagerar och bär på egenskaper som motiverar och manar till samarbete.

I en tid där engagemanget i de traditionella folkrörelserna minskar¹²⁹ växer nya rörelser fram.

¹²⁵ Daniel Karlsson – Ekonomisk forskning visar: kulturen är värd mer än det vi betalar, Göteborgs universitet, 2012
Webblänk (maj 2016):

http://handels.gu.se/om_handelshogskolan/press/pressmeddelanden/nyheter-detalj/ekonomisk-forskning-visar--kulturen-ar-vard-mer-an-det-vi-betalar.cid1128807

¹²⁶ Daniel Karlsson – Ekonomisk forskning visar: kulturen är värd mer än det vi betalar, Göteborgs universitet, 2012
Webblänk (maj 2016):

http://handels.gu.se/om_handelshogskolan/press/pressmeddelanden/nyheter-detalj/ekonomisk-forskning-visar--kulturen-ar-vard-mer-an-det-vi-betalar.cid1128807

¹²⁷ Jonas Bjälesjö, Peter Håkansson, Johan A. Lundin (red) – Mycket mer än bara rock, musik, ungdom och organisering, Premiss förlag, 2010

¹²⁸ Jonas Bjälesjö, Peter Håkansson, Johan A. Lundin (red) – Mycket mer än bara rock, musik, ungdom och organisering, Premiss förlag, 2010

¹²⁹ Mirella Pejčić och Thor Rutgerström – Demokratimodellen, Trinambai, 2015

Organiseringen kring popmusiken är en sådan rörelse, vilket blir tydligt i Peter Håkanssons forskning (Lunds Universitet). I ”Mer än bara rock” skriver han om att det finns mycket som pekar på att unga människors engagemang i musikföreningar får positiva samhällseffekter. Det finns dock arbete att göra för att se till att de aktiva speglar alla samhällsgrupper. Men föreningsaktiviteten skulle kunna vara en alternativ karriärväg som skapar mer samhällsdelaktighet för fler¹³⁰.

”Ideella aktörer och eldsjälar som varit aktiva i olika musikföreningar har många gånger skapat kreativa miljöer på de platser där de verkat /...¹³¹”

Så skriver Jonas Bjälesjö i ”Mer än bara rock”. I ett samhälle som är beroende av innovationer och kreativa lösningar fungerar musikarrangörerna som idésprutor – de lär sig att organisera, skapa nya samarbeten och hitta kopplingar, de blir entreprenörer och skapar rörelse och framtidstro. På det sättet är popmusikarrangörerna en slags kreativ motor som driver utvecklingen framåt i de gränsande lagren (se 2.3). Framtidstron och framåtandan smittar av sig, vilket vi ser tydligt i den här publikationens olika delar (3).

¹³⁰ Jonas Bjälesjö, Peter Håkansson, Johan A. Lundin (red) – Mycket mer än bara rock, musik, ungdom och organisering, Premiss förlag, 2010

¹³¹ Jonas Bjälesjö, Peter Håkansson, Johan A. Lundin (red) – Mycket mer än bara rock, musik, ungdom och organisering, Premiss förlag, 2010

7. Avslutning

7.1 Röster från scenerna

Följande är utdrag ur intervjuer med fyra arrangörer som arbetar med livescener på olika sätt och ska ses som ett komplement till rapporten, med syfte att höra direkt från aktiva. Intervjuerna gjordes i maj 2016¹.

”Det är fantastiskt roligt att jobba i projektform där man utsätter sig för projekt och där man utmanar sig att lösa saker och ting som dyker upp. Sen så drivs jag av att skapa möten där folk får uppleva saker som jag har varit med och tagit fram. Jag vill också påverka det kulturpolitiska klimatet genom de akter jag väljer att boka.”

Luis, kultursamordnare, Gislaved

”Jag vill skapa bra saker för andra och mig själv. En stad utan innehåll är inte intressant för någon. Musik är en del av min puls och därför blev det naturligt för mig att jobba både på scen och bakom/bredvid den. Det finns få saker som förenar människor och uttrycker liv & energi så starkt som musik. Det är coolt. Det är också en stor ’gratification’ att se nöjda gäster/publik lämna en konsert i extas över vad de varit med om.”

Tina, producent och promotor, Jönköping

”Mitt driv är att lyfta unga ’upcoming’ artister, skapa kulturella mötesplatser/arenor för människor med olika bakgrund – för en bättre värld – och bidra till ny kunskap bland besökare (föreläsningar, clinics och så vidare.), Jag vill jobba med härliga, positiva och lite annorlunda människor, skapa magisk stämning och bidra till stadsutveckling med mera.”

Julia, kulturproducent, Jönköping

”Våra arrangemang har så tajt budget att vi inte har råd att använda de kommunala kulturhusen. Det är bara institutioner som har råd att gå in och göra kultur där. Det värsta är att man ser att det är så stora skillnader mellan vilka konstformer som kommunen ger bidrag till – jazz och folkmusik verkar t.ex. få mycket större bidrag än vi som håller på med den typen av musik som slarvigt beskrivs som populärmusik. Vi skall då inte tala om institutionerna som har enorma bidrag trots att de inte når ut till en bråkdel så många besökare som vi gör per bidragskrona”.

Kaj, arrangör, Linköping

”Om det finns pengar får alla betalt utom du: tekniker och musiker - men inte arrangören. De få bidrag som finns baseras på att du ska gå back eller ha för höga kostnader. Bygga scen, hyra lokal, fixa ljud ljus och personal – det är höga startkostnader innan du ens ställt någon på scenen. Och alla timmar du jobbar kommer du inte få igen ekonomiskt. När folk undrar varför man gör detta eller har synpunkter på arrangemangen eller väljer TV-soffan framför ditt event... Då är det svårt att leva på känslan av att man ska göra saker för allmännyttan.”

Tina, producent och promotor, Jönköping

”Man skall inte skylla allt på kommunen eller staten och deras sätt att ge bidrag. Mycket handlar om samhället i övrigt. Varken banker eller andra finansiella institutioner har hängt med i samhällsutvecklingen. Trots att vi har en verksamhet som fungerar så har vi inga möjligheter att diskutera med finansiärer eftersom vi ofta arbetar med immateriella rättigheter och tjänster – vilket

¹ Intervjuer via mail, Thor Rutgeresson, maj 2016

inte går att ta på. Banker och andra instanser är mest intresserade av att stödja de som utvecklar samhället genom fysiska produktionsverktyg, som går att ta på. Sverige håller just nu på att bli omsprunget på många nivåer.”

Kaj, arrangör, Linköping

”Jag skulle behöva bättre verktyg för att jobba med publikarbetet!”

Luis, kultursamordnare, Gislaved

”Det finns en idé om att kultur inte får kosta och inte är värt att betala för – inte förrän den antingen är mainstream, säljs på Liljevalchs eller bekräftas av kultureliten. Sport sponsras – får stora bidrag och betalas för. Men en musiker får nöja sig med resan, en macka och en öl. ’Du får ju synas’, heter det. ’Du tycker väl ändå det här är kul?’ Tror alla känner igen detta – därav blir det också svårt för arrangörerna att överleva.”

Tina, producent och promotor, Jönköping

”Man skulle behöva synliggöra vilka enorma vinster alla förutom artisten och bokaren gör. Livescenen skapar en enorm turistnäring som hotell- och restaurangägare, buss- och tågbolag och affärer i staden drar nytta av. Men de ser inte vem som skapar förutsättningar för allt detta. På samma sätt lockas studenter till universitetet av vår verksamhet och staden blir mer attraktiv för arbetsgivarna.”

Kaj, arrangör, Linköping

”Att bokningsbolagen funderar över om deras artister ska kunna turnera på ’landsbygden’ – alltså övriga Sverige som inte är Stockholm, Malmö eller Göteborg – visar på att vi behöver hitta rimliga gagenivåer. Statens kulturråd skulle kunna jobba med arrangörernas förutsättningar och hitta sätt för dessa eldsjälar att överleva på mer än vilja. Arrangörerna skapar och ger sin tid, de blir till jobbtillfälle och meningsfullt innehåll till samhället. Orter blir mer attraktiva. Kanske skulle kommuner och regioner behöva utbildas i vikten och värdet av det arrangörerna gör.”

Tina, producent och promotor, Jönköping

7.2 Författarens slutord

Att greppa och beskriva hela den svenska livescenen är inte lätt. Popmusiken innehåller så mycket och bjuder på så många unika uttryck att det skulle behöva författas ett lexikon i flera volymer för att berätta om alla scener och festivaler som på olika sätt berikar Sveriges kulturliv. Hur det går till att arrangera och vilka mervärden som skapas för individer, grupper och samhällen är inte heller det enkelt att beskriva. Det är därför den här publikationen har fått många olika delar och ganska många sidor. Trots det finns värden och effekter som inte låter sig fångas i siffror och kalkyler. I de här sidorna finns dock en överblick som gör popmusikscenen greppbar. Fokus ligger på mellandelen av pyramiden och hur det finns både potential och hinder där, som vi gemensamt behöver adressera.

Förutom all forskning, alla rapporter och alla artiklar som vi hänvisar till i den här publikationen talar jag som skribent även från viss erfarenhet. I sju år var jag med och drev en musikklubb i Göteborg – de första fem åren som aktiv arrangör och resten av tiden som mer passiv ”delägare” av konceptet. När vi startade vår klubb var det för att vi själva behövde någonstans att spela. Vi var tre personer från tre olika band som kände att vi befann oss mittemellan fritidsgårdarna och de etablerade scenerna. Vi behövde något mer – ett trappsteg för att komma vidare i vår utveckling. Just för oss blev det kanske så att vi blev bättre på att arrangera än på att spela själva – och efter ett kort tag ägnade vi oss uteslutande åt att arrangera klubbkvällar med andra band och artister. Men det var kärleken till musiken och en vilja att skapa plattformar för band och artister

som befann sig ”mittemellan” som drev oss i vårt arbete.

Vår satsning gick bra och vi expanderade till att trycka upp små volymer av samlingskivor med banden som spelade. Vi arrangerade på olika scener och vi knöt kontakter och byggde nätverk som hjälpte oss att driva fram fler lagliga affischeringsplank i Göteborg. Men utan stöd från studieförbund och utan draghjälp och arbete från de uppträdande banden skulle det aldrig ha gått. Till slut var vi tvungna att gå vidare i våra liv. Inkomsten vi själva fick ut av arrangerandet gick inte att leva på och tillvaron blev stressig. Vi fick helt enkelt prioritera annat – och efter sju aktiva år lämnade vi konceptet. Andra arrangörer tog vid, förstås – det uppstår ständigt nya scener och klubbar. Men att det är svårt att etablera och driva en stabil verksamhet – och utvidga och förbättra med erfarenheten som kommer av ett kontinuerligt arbete – gör att mellandelen av pyramiden (2.2) blir stillastående. Vi vet att den här typen av arrangemang genererar intäkter och har positiva effekter – men till arrangörerna och artisterna blir det inte mycket kvar. Här behövs nya typer av stöd och en annan ordning. Då skulle arrangörerna och artisterna i mellandelen av triangeln kunna göra ännu större storverk – kulturen skulle breddas och fler skulle kunna utvecklas under längre tid. Samhället skulle få än mer positiva effekter och den ekonomiska avkastningen skulle öka. Det är min starka övertygelse att ett ökat stöd till festivaler, livescener och musikklubbar är en klok och framtidsinriktad investering för stat, kommun och region/landsting.

8. Bilagor

8.1 Pelle Andersson – kommunernas popmusiksatsningar

Ale kommun

Inga satsningar

Alingsås kommun

Inga satsningar

Alvesta kommun

Inga satsningar

Aneby kommun

Inga satsningar

Arboga kommun

Studio i hus för ungdomar, konserter i samma hus

Arjeplogs kommun

Inga satsningar, helt tomt under fliken ”Teater och musik”

Arvidsjaur kommun

Inga satsningar

Arvika kommun

Inga satsningar

Askersunds kommun

Sommarkonserter med fokus på jazz och visa. Länkar till populärmusikaliska organisationer under ”Ung musik”. Inga egna satsningar

Avesta kommun

Information om venues, replokaler och festivaler. Inga egna satsningar

Bengtstors kommun

Nätverk med kontaktuppgifter till musiker

Bergs kommun

Kommunal radiostation som gärna lyfter fram lokala artister

Bjurholms kommun

Inga satsningar

Bjuvs kommun

Inga satsningar. Skriver att man vill satsa extra på blåsmusik

Bodens kommun

Visar bild på The Glorias, lyfter fram populärmusikexempel från kommunen, delägare i BD Pop

Bollebygds kommun

Inga satsningar

Bollnäs kommun

Driver kulturhus med vissa gästspel av populärgrupper

Borgholms kommun

Hyr ut Slottsruinen till produktionsbolag. Inga egna satsningar

Borlänge kommun

Initierar regional populärmusiksatsning, driver studio, driver musikhuset Wallinskolan, två anställda inom KKN med populärmusikfokus, medlemmar i Livemusik Sverige, vill bygga kulturhus med populärmusikprägel, stödjer poparrangörer och band

Borås kommun

Nära samarbete med Bob Hund, driver Pussel-satsningen, bokar populärmusik, äger Musikhuset Rockborgen (indraget stöd)

Botkyrka kommun

Bokar populärmusik återkommande

Boxholms kommun

Inga satsningar

Bromölla kommun

Har tagit fram en kulturarbetarkatalog. Inga populärmusiker finns med

Bräcke kommun

Kommunen har hjälpt den lokala Rock n roll-klubben med ett kulturutbyte med Polen

Burlövs kommun

Inga satsningar

Båstads kommun

Inga satsningar

Dals-Eds kommun

Inga satsningar

Danderyds kommun

Inga satsningar

Degerfors kommun

Inga satsningar

Dorotea kommun

Inga satsningar

Eda kommun

Inga satsningar

Ekerö kommun

Inga satsningar

Eksjö kommun

Titulerar sig som Kultur och evenemangskommunen med en elgitarr på startsidan. Ger bidrag till Eksjö stadsfest

Emmaboda kommun

Inga satsningar. Lyfter inte fram Emmabodafestivalen

Enköpings kommun

Bokar populärmusik vid enstaka tillfällen

Eskilstuna kommun

Uppmuntrar populärmusikarrangörer att arrangera, delar ut musikstipendium till populärmusiker, ger konkreta tips och upprättat checklistor för arrangörer, erbjuder gratis affischer, driver stort musikhus som definieras som ungdomskultur

Eslövs kommun

Bokar populärmusik vid enstaka tillfällen

Essunga kommun

Erbjuder gratis scen till arrangörer

Fagersta kommun

Lyfter upp rockmusiken och The Hives på sin hemsida. I övrigt inga satsningar

Falkenbergs kommun

Inga satsningar

Falköpings kommun

Driver två musikhus. Dessa är bara för ungdomar och betecknas som ”ungdomsmusik”

Falun kommun

Stödjer regional musikgala, har nyligen delfinansierat projekt där populärmusik är en av tre delar

Filipstads kommun

Inga satsningar

Finspångs kommun

Stödjer rockfestival, driver kulturhus

Flens kommun

Driver musikhus tillsammans med studieförbund

Forshaga kommun

Driver kulturhus. Liten representation av populärmusik

Färgelanda kommun

Inga satsningar

Gagnefs kommun

Inga satsningar

Gislaveds kommun

Driver studio och replokaler. Betecknar musik som en hobby på sin hemsida

Gnesta kommun

Inga satsningar

Gnosjö kommun

Driver studio och replokaler

Gotlands kommun

Inga satsningar

Grums kommun

Lyfter upp populärmusiker som goda exempel.

I övrigt inga satsningar

Grästorps kommun

Inga satsningar

Gullspångs kommun

Har anpassat en konsertlokal för rockmusik

Gällivare kommun

Inga satsningar

Gävle kommun

Driver kulturhus, bokar viss populärmusik

Göteborgs kommun

Driver ett antal scener och konserthus, bokar löpande populärmusik, erbjuder replokaler

Götene kommun

Hjälper arrangörer, erbjuder marknadsföringsplats på infartsskyltar

Habo kommun

Inga satsningar

Hagfors kommun

Inga satsningar

Hallsbergs kommun

Bokar populärmusik en gång om året

Hallstahammars kommun

Inga satsningar, har ambitioner att satsa mer på populärmusik

Halmstads kommun

Inga satsningar

Hammarö kommun

Inga satsningar

Haninge kommun

Hyr ut mobil scen

Haparanda kommun

Inga satsningar

Heby kommun

Inga satsningar

Hedemora kommun

Inga satsningar

Helsingborgs kommun

Driver kulturhus, bokar populärmusik med jämna mellanrum

Herrljunga kommun

Inga satsningar

Hjo kommun

Inga satsningar

Hofors kommun

Inga satsningar

Huddinge kommun

Inga satsningar

Hudiksvalls kommun

Inga satsningar

Hultsfreds kommun

Finansierar arkiv för populärmusik, erbjuder lokaler för utbildningar inom musikbranschen, äger hus för näringar inom musikbranschen, delfinansierar Talent Coach

Hylte kommun

Inga satsningar

Håbo kommun

Arrangerar återkommande spelningar med populärmusik, driver konsertlokal, är väl insatta i populärmusik

Hällefors kommun

Inga satsningar

Härjedalens kommun

Driver museum om stadens rockhistoria

Härnösands kommun

Inga satsningar

Härryda kommun

Driver kulturhus, bokar populärmusik sporadiskt

Hässleholms kommun

Inga satsningar

Högsby kommun

Inga satsningar

Höörs kommun

Inga satsningar

Jokkmokks kommun

Delägare i BD Pop

Järfälla kommun

Inga satsningar

Jönköpings kommun

Driver konserthus. Bokar populärmusik med jämna mellanrum. Stödjer festival och konsertverksamhet med populärmusik

Kalix kommun

Inga satsningar

Kalmar kommun

Delfinansierar Talent Coach, upplåter lokal till Talent Coach

Karlsborgs kommun

Inga satsningar

Karlshamns kommun

Driver egen festival med popmusik i kommunal regi

Karlskoga kommun

Upplåter ett musikhus till musikföreningar. I dagsläget inga arrangörer av popmusik i huset

Karlskrona kommun

Inga satsningar

Karlstads kommun

Ger stort bidrag till popfestival

Katrineholms kommun

Inga satsningar

Kils kommun

Lyfter fram framgångsrika rockgrupper och musiker på sin hemsida

Kinda kommun

Inga satsningar

Kiruna kommun

Driver och har investerat i en studio tillsammans med en musikförening

Klippans kommun

Inga satsningar

Knivsta kommun

Inga satsningar

Kramfors kommun

Ingår i länsprojekt för att stärka arrangörer

Kristianstads kommun

Driver kulturhus med vissa bokningar av populärmusik

Kristinehamns kommun

Inga satsningar

Krokoms kommun

Inga satsningar

Kumla kommun

Inga satsningar

Kungsbacka kommun

Inga satsningar

Kungsörs kommun

Inga satsningar

Kungälv

Inga satsningar

Kävlinge kommun

Inga satsningar

Köpings kommun

Inga satsningar

Laholms kommun

Inga satsningar

Landskrona kommun

Inga satsningar

Laxå kommun

Inga satsningar

Lekebergs kommun

Inga satsningar

Leksands kommun

Inga satsningar

Lerums kommun

Inga satsningar

Lessebo kommun

Driver projekt för att synka föreningsliv och näringsliv. Projektet bokar popmusik

Lidingö kommun

Inga satsningar

Lidköpings kommun

Har tagit fram en stor arrangörshandbok

Lilla Edets kommun

Inga satsningar

Lindesbergs kommun

Inga satsningar

Linköpings kommun

Erbjuder ett antal arenor för arrangörer. Bokar populärmusik sporadiskt

Ljungby kommun

Erbjuder snabba projektstöd till populärmusikarrangörer

Ljusdals kommun

Inga satsningar

Ljusnarsbergs kommun

Inga satsningar

Lomma kommun

Inga satsningar

Ludvika kommun

Inga satsningar

Luleå kommun

Delägare i BD Pop, driver kulturhus med bokning av mycket populärmusik, finansierar popmusikfestival, driver två spelställen för populärmusik, har vänortsutbyte med Austin där popmusiken är integrerad i samarbetet

Lunds kommun

Driver kulturhus och bokar mycket populärmusik

Lycksele kommun

Hyr ut en mobil scen till lokala arrangörer

Lysekils kommun

Inga satsningar

Malmö kommun

Driver kulturhus med mycket bokning av populärmusik

Malung-Sälens kommun

Inga satsningar

Malå kommun

Inga satsningar

Mariestads kommun

Inga satsningar

Marks kommun

Inga satsningar

Markaryds kommun

Inga satsningar

Melleruds kommun

Inga satsningar

Mjölby kommun

Driver ett lokalt musikråd. Fokus ligger dock inte på populärmusik

Mora kommun

Inga satsningar

Motala kommun

Delfinansierar hårdrocksfestival

Mullsjö kommun

Inga satsningar

Munkedals kommun

Inga satsningar

Munkfors kommun

Inga satsningar

Mölndals kommun

Inga satsningar

Mönsterås kommun

Delfinansierar Talent Coach

Mörbylånga kommun

Delfinansierar Talent Coach

Nacka kommun

Osäkert. Måste undersökas bättre

Norbergs kommun

Inga satsningar

Nordanstigs kommun

Inga satsningar

Nordmalings kommun

Inga satsningar

Norrköpings kommun

Profilerar sig som musikstad, erbjuder ett stort antal scener, bokar mycket populärmusik, delfinansierar rockfestival

Norrtälje kommun

Inga satsningar

Norsjö kommun

Inga satsningar

Nybro kommun

Inga satsningar

Nykvarns kommun

Inga satsningar

Nyköpings kommun

Driver utbildning inom musik- och Eventar-rangörskap

Nynäshamns kommun

Inga satsningar

Nässjö kommun

Inga satsningar

Ockelbo kommun

Inga satsningar

Olofströms kommun

Inga satsningar

Orsa kommun

Ställer upp med viss infrastruktur kring musik-program för SVT

Orust kommun

Inga satsningar

Osby kommun

Inga satsningar

Oskarshamns kommun

Delfinansierar Talent Coach

Ovanåkers kommun

Inga satsningar

Oxelösunds kommun

Inga satsningar

Pajala kommun

Delägare i BD Pop, har utnämnt ett popband till kommunens ambassadörer

Partille kommun

Inga satsningar

Perstorps kommun

Inga satsningar

Piteå kommun

Driver konserthus med bokning av viss popu-lärmusik, delägare i BD Pop

Ragunda kommun

Inga satsningar

Robertsfors kommun

Lyfter fram kända popartister från orten

Ronneby kommun

Inga satsningar

Rättviks kommun

Delägare i produktionsbolag som bokar viss populärmusik

Sala kommun

Engagerar arrangörer som får fördela det kom-munala stöder till musikföreningar. I övrigt inga satsningar på populärmusik

Salems kommun

Inga satsningar

Sandvikens kommun

Driver kulturhus, vissa bokningar och upp-märksammande av populärmusik

Sigtuna kommun

Inga satsningar

Simrishamns kommun

Satsar stort på kulturella och kreativa näringar där popmusiker och arrangörer ingår

Sjöbo kommun

Inga satsningar

Skara kommun

Erbjuder en gymnasieutbildning inom musik-bransch och produktion

Skellefteå kommun

Profilerar sig med en stark popidentitet. Del-finansierar festivaler

Skinnskattebergs kommun

Inga satsningar

Skurups kommun

Inga satsningar

Skövde kommun

Har en enhet för tillväxt och kulturutveckling som omfattar musikbranschen, driver kultur-hus med mycket bokningar av populärmusik

Smedjebackens kommun

Inga satsningar

Sollefteå kommun

Inga satsningar

Sollentuna kommun

Inga satsningar

Solna kommun

Profilerar sig som en rockkommun, erbjuder replokaler och studio oavsett ålder

Sorsele kommun

Inga satsningar

Sotenäs kommun

Inga satsningar

Staffanstorps kommun

Inga satsningar

Stenungsunds kommun

Inga satsningar

Stockholms kommun

Osäkert. Måste undersökas. Stänger Debaser

Storfors kommun

Erbjuder kommunala instrumentutbildningar inom gitarr, bas, trummor utan åldersgräns uppåt

Storumans kommun

Inga satsningar

Strängnäs kommun

Inga satsningar

Strömstads kommun

Inga satsningar

Strömsunds kommun

Inga satsningar

Sundbybergs kommun

Inga satsningar

Sundsvalls kommun

Inga satsningar

Sunne kommun

Inga satsningar

Surahammars kommun

Inga satsningar

Svalövs kommun

Inga satsningar

Svedala kommun

Inga satsningar

Svenljunga kommun

Inga satsningar

Säffle kommun

Inga satsningar

Sätters kommun

Inga satsningar

Sävsjö kommun

Inga satsningar

Söderhamns kommun

Inga satsningar

Söderköpings kommun

Inga satsningar

Södertälje kommun

Inga satsningar

Sölvesborgs kommun

Hjälp med infrastruktur kring rockfestival

Tanums kommun

Inga satsningar

Tibro kommun

Inga satsningar

Tidaholms kommun

Driver en förening som samlar musikarrangörer, där populärmusiken är representerad

Tierps kommun

Inga satsningar

Timrå kommun

Inga satsningar

Tingsryds kommun

Inga satsningar

Tjörns kommun

Inga satsningar

Tomelilla kommun

Inga satsningar

Torsby kommun

Inga satsningar

Torsås kommun

Driver en spetsutbildning inom popmusik och produktion

Tranemo kommun

Inga satsningar

Tranås kommun

Inga satsningar

Trelleborgs kommun

Inga satsningar

Trollhättans kommun

Driver kulturhus med mycket bokning av populärmusik

Trosa kommun

Inga satsningar

Tyresö kommun

Inga satsningar

Täby kommun

Inga satsningar

Töreboda kommun

Inga satsningar

Uddevalla kommun

Ger visst stöd till rockfestival

Ulricehamns kommun

Inga satsningar. Har tidigare tagit ockerpris för markupplåtelse till festival

Umeå kommun

Driver kulturhus med viss bokning av populärmusik. Har fått mycket kritik från lokala musiker och arrangerer för hanteringen av populärmusiken

Upplands Väsby kommun

Inga satsningar

Upplands-bro kommun

Osäkert

Uppsala kommun

Driver konserthus med viss bokning av populärmusik

Uppvidinge kommun

Inga satsningar

Vadstena kommun

Inga satsningar

Vaggeryds kommun

Inga satsningar

Valdemarsviks kommun

Inga satsningar

Vallentuna

Uppmärksammar ABBA. I övrigt inga satsningar

Vansbro kommun

Inga satsningar

Vara kommun

Driver konserthus med viss bokning av populärmusik

Varbergs kommun

Viss bokning av populärmusik, stöttar produktionsbolag vid större arrangemang

Vaxholms kommun

Inga satsningar

Vellinge kommun

Driver konserthus med mycket liten bokning av populärmusik

Vetlanda kommun

Inga satsningar

Vilhelmina kommun

Inga satsningar

Vimmerby kommun

Inga satsningar

Vindelns kommun

Inga satsningar

Vingåkers kommun

Inga satsningar

Vårgårda kommun

Inga satsningar

Vänersborgs kommun

Inga satsningar

Vännäs kommun

Inga satsningar

Värmdö kommun

Driver ett musikhus

Värnamo kommun

Inga satsningar

Västerviks kommun

Delfinansierar Talent Coach

Växjö kommun

Inga satsningar

Ydre kommun

Inga satsningar

Ystads kommun

Arrangerar dansband och allsång

Åmåls kommun

Inga satsningar

Ånge kommun

Genomför näringslivssatsningar inom popmusik, lyfter fram rockband från orten, driver pa-

raplyorganisation för populärmusiker, erbjuder replokaler

Åre kommun

Inga satsningar

Årjängs kommun

Driver musikfestival

Åsele kommun

Inga satsningar

Åstorps kommun

Inga satsningar

Åtvidabergs kommun

Inga satsningar

Älmhults kommun

Inga satsningar

Älvdalens kommun

Lyfter upp Larz Kristerz och stöttar bandet på olika sätt

Älvkarleby kommun

Inga satsningar

Älvsbyns kommun

Delägare i BD Pop

Ängelholms kommun

Inga satsningar

Öckerö kommun

Inga satsningar

Ödeshögs kommun

Driver en mindre festival

Örebro kommun

Delar ut Millencolin Music Prize till artister från staden, stödjer Live at Heart

Örkelljunga kommun

Inga satsningar

Örnsköldsviks kommun

Inga satsningar

Östersunds kommun

Driver projekt inom kulturdriven företagsutveckling

Österåkers kommun

Inga satsningar

Östhammars kommun

Inga satsningar

Östra Göinge kommun

Inga satsningar

Överkalix kommun

Delägare i BD Pop

Övertärneå kommun

Delägare i BD Pop

Rapporten **Vi fortsätter spela pop [men vi håller på att dö]** kartlägger situationen för livemusikscenerna i Sverige. Rapporten visar en tydlig koppling mellan lågt offentligt stöd för popmusik, musikernas svårigheter att livnära sig på sin musik och ett minskat livemusikutbud.

Livemusik Sverige är en oberoende ideell förening och riksorganisation som arbetar för att främja och utveckla livemusiken med fokus på medlemsnytta.

MoKS – Musik- och Kulturföreningarnas Samarbetsorganisation - är en samarbetsorganisation för ideella musik- och kulturföreningar i Sverige. MoKS arbetar med kulturpolitisk påverkan och stöd till medlemsföreningar för att underlätta deras verksamhet.

Studieförbundet är Sveriges största oberoende studieförbund och störst på musik. Studieförbundet vänder sig till de som spelar musik i alla tänkbara former och jobbar med utvecklingsmöjligheter för musikgrupper.

